პროლეტარეგო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

24 აპრილი ხუთშაბათი 1969 წელი 2 კაპ.

გამოცემის 49-ე წელი ● № 96 (14396)

ᲥᲐᲜᲘᲜᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲥᲕᲔᲨ

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲛᲐᲘᲡᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲕᲔᲓᲠᲐᲓ

მეტალურგთა ნობათი

ზესტაფონი. (საკ. კორ.). ზესტაფონელი მეტალურგები წარმატებით შრომობენ ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავის ღირსეულად შეხვედრისათვის. მათ ხუთწლედის მეოთხე წლის პირველ კვარტალში სამშობლოს მისცეს ასობით ტონა მაღალხარისხოვანი ზეგეგმითი შენადნობები, გადაჭარბებით შეასრულეს რეალიზაციის გეგმა, დაზოგეს 11.800 ათასი კილოვატ-საათი ელექტროენერგია და ინარჩუნებენ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა და პროფსაბჭოს გარდამავალ წითელ დროშას, რომელიც გასული წლის მეოთხე კვარტალში ელექტროენერგიის მომჭირნეობით ხარჯვისათვის დაიმსახურეს.

მეტალურგებმა შრომის ნაყოფიერების დავალებაც შეასრულეს, გა

კოლმეურნეობის (სასოფლო-სამეურნეო არტელის) სანიმუშოდ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

(გაგრძელება)

კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილება ბინალის გადახდევინების შესახებ კოლმეურნეს შეუძლია გაასაჩივროს სახალხო სასამართლოში.

V. კოლმეურნეობის სანარდო-სამეურნეო და საშინაანსო საქმიანობა

14. კოლმეურნეობა თავის მეურნეობას უძღვება კოლმეურნეთა საერთო კრების მიერ დამტკიცებული გეგმის მიხედვით და იყენებს წარმოების ორგანიზაციის ყველაზე პროგრესულ, მეცნიერულად დასაბუთებულ ფორმებსა და მეთოდებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ შრომისა და სახსრების რაც შეიძლება ნაკლები დანახარჯებით მაღალი ხარისხის რაც შეიძლება მეტი პროდუქციის მიღებას.

გეგმების შემუშავებისას კოლმეურნეობა ითვალისწინებს საზოგადოებრივი მეურნეობის გაფართოებულ კვლავწარმოებას, სახელმწიფო შესყიდვათა გეგმის, სოფლის მეურნეობის პროდუქტების კონტრაქტაციის ხელშეკრულებების შესრულებას და მარცვლეულისა და სახელმწიფოსათვის საჭირო სხვა პროდუქციის გეგმის გადამეტებით მიყიდვას, კოლმეურნეთა მატერიალური და კულტურული მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას.

15. კოლმეურნეობის საწარმოო-საფინანსო საქმიანობა ხორციელდება სამეურნეო ანგარიშის, მორალური და მატერიალური სტიმულების ფართოდ გამოყენების საფუძველზე, რომელთა მიზანია წარმოების განვითარება და მეურნეობის რენტაბელობის ამაღლება.

16. კოლმეურნეობის გამგეობა და ყველა წევრი ვალდებულებას კისრულობენ უზრუნველყონ:

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების რაციონალური გაძღოლა მისი ინტენსიფიკაციისა და სპეციალიზაციის, იმ დარგების უპირატესი განვითარების გზით, რომლებისთვისაც საუკეთესო ბუნებრივ-ეკონომიური პირობებია;

სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობის გადიდება მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლების საფუძველზე;

მეცხოველეობის ყოველი ღონისძიებით განვითარება, პირუტყვისა და ფრინველის პროდუქტიულობის ზრდა, ჯიშთასანაშენო საქმის გაუმჯობესება, ზოოტექნიკური და ვეტერინარული წესების დაცვა, მეცხოველეობისათვის მტკიცე და მყარი საკვები ბაზის შექმნა;

წარმოებაში ახალი ტექნიკისა და პროგრესული ტექნოლოგიის, კომპლექსური მექანიზაციის, ელექტრიფიკაციის, მეცნიერების მიღწევათა და მოწინავე გამოცდილების დანერგვა; მიწების მელიორაცია და ქიმიზაცია;

ტრაქტორების, კომბაინების, ავტომობილებისა და სხვა მანქანების, მუშა და პროდუქტიული პირუტყვის, შენობებისა და ნაგებობების ეფექტიანი გამოყენება და მოვლა.

საწარმოო შენობებისა და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტების, საცხოვრებელი სახლებისა და საბავშვო დაწესებულებების, გზების, წყალსამეურნეო და სხვა ნაგებობების მშენებლობა მეურნეობის განვითარებისა და დასახლებული პუნქტების განაშენიანების გეგმების შესაბამისად.

17. შრომითი რესურსებისა და ნედლეულის ადგილობრივი წყაროების უფრო სრული და თანაბარი გამოყენების, საზოგადოებრივი მეურნეობის შემოსავლიანობის გადიდების მიზნით კოლმეურნეობა ქმნის და ავითარებს დამხმარე საწარმოებს, აგრეთვე სხვადასხვა სარეწებს; შეუძლია სახელშეკრულებო ურთიერთობა დაამყაროს სამრეწველო საწარმოებთან და სავაჭრო ორგანიზაციებთან სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებისაგან თავისუფალ პერიოდებში კოლმეურნეთა ძალებით სხვადასხვა ნაკეთობისა და საქონლის წარმოებისათვის კოლმეურნეობაში ფილიალების (საამქროების) შესაქმნელად.

18. კოლმეურნეობას შეუძლია ნებაყოფლობითს საწყისებზე მონაწილეობა მიიღოს საკოლმეურნეობათაშორისო და სახელმწიფო-საკოლმეურნეო საწარმოთა და ორგანიზაციათა საქმიანობაში, შევიდეს გაერთიანებებსა და კავშირებში.

19. კოლმეურნეობას კოლმეურნეთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით შეუძლია თავისი სახსრების ნაწილი გაერთიანოს მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების, საბჭოთა მეურნეობებისა და სხვა სახელმწიფო და კოოპერაციული საწარმოებისა და ორგანიზაციების სახსრებთან კოლმეურნეობაში წილობრივ საწყისებზე კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტების მშენებლობისათვის, კეთილმოწყობისა და სხვა ღონისძიებათა განხორციელებისათვის, რომლებიც უზრუნველყოფენ საკოლმეურნეო წარმოების განვითარებასა და კოლმეურნეთა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაუმჯობესებას.

20. კოლმეურნეობა დებს ხელშეკრულებებს სახელმწიფო, კოოპერაციულ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან სოფლის მეურნეობის პროდუქციის მიყიდვის, მანქანების, მასალების, პირუტყვისა და სხვა ქონების შესყიდვის, დამხმარე საწარმოებისა და სარეწების, ნახევარფაბრიკატებისა და ნაწარმის გაყიდვის, სხვადასხვა სამუშაოთა შესრულებისა და მომსახურების გაწევის შესახებ, ამყარებს აგრეთვე სხვა სახელშეკრულებო ურთიერთობას, რომელიც შეესაბამება მისი საქმიანობის მიზნებს.

21. კოლმეურნეობა სსრ კავშირის სახელმწიფო ბანკის დაწესებულებაში ხსნის ანგარიშს ანგარიშსწორებისა და ფულადი სახსრების შენახვისათვის და აწარმოებს სალაროს ყველა ოპერაციას და საანგარიშსწორებო ოპერაციებს დადგენილი წესების შესაბამისად.

კოლმეურნეობის ანგარიშიდან ფულადი სახსრების გადარიცხვა ან გაცემა სსრ კავშირის სახელმწიფო ბანკის დაწესებულებებში წარმოებს კოლმეურნეობის გამგეობის განკარგულებით.

კოლმეურნეობას შეუძლია ისარგებლოს სახელმწიფო მოკლევადიანი და გრძელვადიანი კრედიტებით.

კოლმეურნეობის ანგარიშიდან სახსრების გადარიცხვასა თუ გაცემაზე კოლმეურნეობის გამგეობის განკარგულებანი, აგრეთვე კოლმეურნეობის საკრედიტო ვალდებულებანი ძალამოსილია, თუ არის კოლმეურნეობის თავმჯდომარისა და მთავარი ბუღალტრის ხელმოწერა.

22. კოლმეურნეობა აწარმოებს საბუღალტრო, ოპერატიულ და სტატისტიკურ აღრიცხვას, ნერგავს აღრიცხვის მოწინავე მეთოდებსა და ფორმებს, ადგენს ანგარიშგებას დამტკიცებული ფორმების მიხედვით და დადგენილ ვადაში წარუდგენს მას შესაბამის ორგანოებს.

23. კოლმეურნეობა პასუხისმგებელი არ არის კოლმეურნეობის წევრთა ვალდებულებებისა და ვალისათვის. კოლმეურნეობის წევრები პასუხისმგებელი არ არიან თავიანთი ქონებით კოლმეურნეობის ვალდებულებებისა და ვალისათვის.

VI. შრომის ორგანიზაცია, ანაზღაურება და დისციპლინა

24. კოლმეურნეობის საზოგადოებრივ მეურნეობაში ყველა სამუშაო სრულდება კოლმეურნეთა პირადი შრომით.

სპეციალისტებისა და სხვა მუშაკების დაქირავება დაშვებულია მხოლოდ იმ შემთხვევებში, როცა კოლმეურნეობაში არა ჰყავთ შესაბამისი სპეციალისტები, ან როცა სასოფლო-სამეურნეო და სხვა სამუშაოები ვერ შესრულდება საჭირო ვადებში კოლმეურნეთა ძალებით.

კოლმეურნეობა ნერგავს შრომის მეცნიერულ ორგანიზაციას, ზრუნავს საზოგადოებრივ წარმოებაში მუშახელის სრული და რაც შეიძლება რაციონალური გამოყენებისათვის.

25. კოლმეურნეობაში სამუშაო დღის ხანგრძლივობა და განაწესი, დასასვენებელი დღეების, ყოველწლიური ანაზღაურებული შვებულებების მიცემის წესი, აგრეთვე საზოგადოებრივ მეურნეობაში შრომისუნარიანი კოლმეურნეების შრომითი მონაწილეობის მინიმუმი რეგულირდება კოლმეურნეობის შინაგანაწესით.

26. წარმოებისა და შრომის ორგანიზაციის ფორმებს — უბნებს, ფერმებს, ბრიგადებს, რგოლებსა და სხვა საწარმოო ქვეგანაყოფებს ადგენს და იყენებს კოლმეურნეობა მეურნეობის კონკრეტული პირობებისა და წარმოების მექანიზაციის, სპეციალიზაციისა და ტექნოლოგიის დონის მიხედვით.

საწარმოო ქვეგანაყოფების შემადგენლობაში კოლმეურნეებს არჩევენ კვალიფიკაციის, მუშაობის გამოცდილების, ჩვევების, საცხოვრებელი ადგილის, პირადი სურვილის გათვალისწინებით.

კოლმეურნეობის საწარმოო ქვეგანაყოფებს მთელი რიგი წლებით მიუჩენენ მიწის ნაკვეთებს, ტრაქტორებს, მანქანებსა და ინვენტარს, მუშა და პროდუქტიულ პირუტყვს, საჭირო ნაგებობებსა და წარმოების სხვა საშუალებებს.

კოლმეურნეობის საწარმოო ქვეგანაყოფების საქმიანობა ხორციელდება შინასამეურნეო ანგარიშსწორების საფუძველზე.

27. კოლმეურნეთა შემოსავლის ძირითადი წყაროა კოლმეურნეობის საზოგადოებრივი მეურნეობა. შრომის ანაზღაურება კოლმეურნეობაში წარმოებს თვითეული კოლმეურნის მიერ საზოგადოებრივ მეურნეობაში გაწეული შრომის რაოდენობისა და ხარისხის შესაბამისად, პრინციპით: კარგი შრომისათვის, უკეთესი შედეგებისათვის — უფრო მაღალი ანაზღაურება.

კოლმეურნეობაში იყენებენ შრომის ან სანარდო ანაზღაურებას შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობისათვის, წარმოებული პროდუქციისათვის, ან აკორდულ-პრემიულს, ანდა დროითს, დადგენილი ფასდებებისა და განაკვეთების მიხედვით. კოლმეურნის მიზეზით უხარისხოდ შესრულებულ სამუშაოს არ ანაზღაურებენ ან ანაზღაურების ოდენობა შესაბამისად მცირდება.

გამომუშავების ნორმებისა და სასოფლო-სამეურნეო და სხვა სამუშაოების ფასდების შემუშავება და საჭიროების დროს გადასინჯვა ხდება კოლმეურნეების და სპეციალისტების ფართო მონაწილეობით, მეურნეობის კონკრეტული პირობების საფუძველზე, და მათ ამტკიცებს კოლმეურნეობის გამგეობა.

28. საზოგადოებრივ წარმოებაში მუშაობისათვის კოლმეურნეობა აწესებს კოლმეურნეობის წევრთა შრომის გარანტირებულ ანაზღაურებას.

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების გადიდებით, მისი ხარისხის გაუმჯობესებით და თვითღირებულების შემცირებით კოლმეურნეთა მატერიალური დაინტერესების ამაღლების მიზნით, შრომის ძირითად ანაზღაურებასთან ერთად იყენებენ დამატებით ანაზღაურებას და სხვა სახეობათა მატერიალურ სტიმულირებას.

კოლმეურნეობის წევრებს, რომლებმაც არასაპატიო მიზეზით ვერ შეასრულეს საზოგადოებრივ მეურნეობაში შრომითი მონაწილეობის დადგენილი მინიმუმი, კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილებით შეიძლება ნაწილობრივ ან მთლიანად არ მიეცეთ დამატებითი ანაზღაურება და მატერიალური წახალისების სხვა სახეობანი.

29. სოფლის მეურნეობის პროდუქტებზე კოლმეურნეთა მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად კოლმეურნეობაში იქმნება შრომის მიხედვით განაწილების ნატურალური ფონდი, რომელშიც გამოიყოფა მარცვლეულისა და სხვა პროდუქტების საერთო მოსავლის, აგრეთვე საკვების გარკვეული ნაწილი. ამ პროდუქტებსა და საკვებს აძლევენ ან მიჰყიდიან კოლმეურნეებს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრების მიერ დადგენილი რაოდენობითა და წესით.

30. კოლმეურნეობის გამგეობა უზრუნველყოფს კოლმეურნეებისათვის კუთვნილი ხელფასის დროულ ანაზღაურებას. ამასთან ფულის გაცემა ხდება სულ ცოტა თვეში ერთხელ, ხოლო ნატურალური პროდუქცია გაიცემა მისი მიღების კვალობაზე.

კოლმეურნეებთან საბოლოო ანგარიშსწორება წარმოებს კოლმეურნეობის წლიური ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ არაუგვიანეს ერთი თვის ვადისა.

31. კოლმეურნეობის გამგეობა, ხელმძღვანელობს რა ამ წესდებით, ამუშავებს დებულებებს შრომის ანაზღაურებისა და შინასამეურნეო ანგარიშსწორების შესახებ, რომლებსაც ამტკიცებს კოლმეურნეთა საერთო კრება.

32. ყველა სამუშაო კოლმეურნეობაში ხორციელდება უსაფრთხობის ტექნიკისა და საწარმოო სანიტარიის მოთხოვნების დადგენილი წესების დაცვით.

კოლმეურნეობა გამოჰყოფს საჭირო სახსრებს უსაფრთხობის ტექნიკის, საწარმოო სანიტარიის ღონისძიებებისათვის, სპეციალური ტანსაცმლის, სპეციალური ფეხსაცმლისა და დამცავი სამარჯვების შეძენისათვის, რათა დადგენილი ნორმების მიხედვით მისცენ ან მიჰყიდონ ისინი კოლმეურნეებს.

33. კოლმეურნეობის წევრ ქალებს აქვთ ორსულობისა და მშობიარობის გამო შვებულების უფლება; ორსულ ქალებს ეძლევათ უფრო მსუბუქი სამუშაო; ძუძუთა ბავშვების დედებს ექმნებათ საჭირო პირობები ბავშვების დროული კვებისათვის, მათ შეიძლება მიეცეთ დამატებითი შვებულება.

34. წარმოებაში მაღალი შედეგების მიღწევისათვის, რაციონალიზატორულ წინადადებათა შემუშავებისა და დანერგვისათვის, საზოგადოებრივი სახსრების დაზოგვისათვის, საკოლმეურნეო წარმოებაში მრავალი წლის უმწიკვლო მუშაობისა და კოლმეურნეობის წინაშე სხვა დამსახურებისათვის კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება ან გამგეობა იყენებენ კოლმეურნეთა წახალისების შემდეგ ღონისძიებებს:

მადლობის გამოცხადება;

პრემიის გაცემა, ფასიანი საჩუქრით დაჯილდოება;

საპატიო სიგელით დაჯილდოება;

საპატიო დაფაზე ან საპატიო წიგნში შეტანა;

„დამსახურებული კოლმეურნის“ და „საპატიო კოლმეურნის“ წოდებათა მინიჭება კოლმეურნეობის მიერ დამტკიცებული დებულების თანახმად.

კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრების შეხედულებისამებრ შეიძლება დაწესდეს წახალისების სხვა ღონისძიებებიც.

„დამსახურებული კოლმეურნისა“ და „საპატიო კოლმეურნის“ წოდებანი კოლმეურნეებს ენიჭებათ კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით, კოლმეურნეობის მიერ დამტკიცებული დებულების თანახმად.

35. შრომის დისციპლინის ან კოლმეურნეობის წესდების დარღვევისათვის დამნაშავეებს კოლმეურნეთა საერთო კრებამ ან კოლმეურნეობის გამგეობამ შეიძლება დააკისრონ შემდეგი სასჯელი:

გაკიცხვა;

საყვედური;

სასტიკი საყვედური;

ნაკლებხელფასიან სამუშაოზე გადაყვანა სამ თვემდე ვადით;

თანამდებობიდან განთავისუფლება;

გაფრთხილება კოლმეურნეობიდან გარიცხვის შესახებ.

კოლმეურნეობიდან გარიცხვა შეიძლება დაშვებულ იქნას როგორც უკიდურესი ღონისძიება მხოლოდ იმ პირთა მიმართ, რომლებიც სისტემატურად არღვევენ შრომის დისციპლინას ან კოლმეურნეობის წესდებას, მას შემდეგ, რაც ამ პირთა მიმართ უკვე გამოყენებული იყო დასჯის სხვა ღონისძიებანი, კოლმეურნეთა საერთო კრების დადგენილება კოლმეურნეობის წევრობიდან გარიცხვის შესახებ შეიძლება გასაჩივრდეს მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში.

კოლმეურნეობიდან გარიცხულ პირებს ჩამოერთმევათ კოლმეურნეობის წევრის უფლებანი, რომლებიც დადგენილია ამ წესდებით.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარესა და სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარეს, გამგეობის წევრებსა და სარევიზიო კომისიის წევრებს სასჯელი შეიძლება დაადოს კოლმეურნეთა საერთო კრებამ, ხოლო მთავარ (უფროს) სპეციალისტებს, მთავარ ბუღალტერსა და საწარმოო ქვეგანაყოფების ხელმძღვანელებს — კოლმეურნეობის საერთო კრებამ ან გამგეობამ.

VII. კოლმეურნეობის საერთო პროდუქციისა და შემოსავლის განაწილება

36. შემოსავლის განაწილების დროს უზრუნველყოფილ უნდა იქნას დაგროვებისა და მოხმარების სწორი შეხამება, საწარმოო, სადაზღვევო და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო საზოგადოებრივი ფონდების განუწყვეტელი ზრდა, კოლმეურნეთა ცხოვრების დონის ამაღლება.

კოლმეურნეობის მიერ წარმოებული საერთო პროდუქციიდან ხდება მის წარმოებაზე გაწეული მატერიალური დანახარჯების (ძირითადი ფონდების ამორტიზაცია, თესლის, საკვების, სასუქების, ნავთობპროდუქტების დანახარჯები, მიმდინარე რემონტის ხარჯები და სხვა.) ანაზღაურება.

მიღებული საერთო შემოსავლის ხარჯზე კოლმეურნეობა ქმნის შრომის ანაზღაურების ფონდს.

წმინდა შემოსავალს კოლმეურნეობა იყენებს იმისათვის, რომ:

გადაუხადოს სახელმწიფოს გადასახადები და შეიტანოს ფულადი გადასახდელები;

გაადიდოს ძირითადი და საბრუნავი ფონდები;

შექმნას კულტურულ-საყოფაცხოვრებო ფონდი, კოლმეურნეთა სოციალური უზრუნველყოფისა და მატერიალური დახმარების ფონდი;

მატერიალურად წაახალისოს კოლმეურნეები და სპეციალისტები;

შექმნას და შეავსოს სარეზერვო ფონდები, და სხვა მიზნებისათვის.

ძირითადი და საბრუნავი ფონდების გადიდების ანარიცხები სავალდებულოა; ანარიცხების ოდენობა წესდება ყოველწლიურად, ამასთან გათვალისწინებულია მოთხოვნილება საზოგადოებრივი წარმოების შემდგომი გაუფუყვეტელი ზრდის უზრუნველყოფისათვის საჭირო სახსრებზე.

37. მემცენარეობისა და მეცხოველეობის წარმოებული ნატურალური პროდუქციიდან კოლმეურნეობა:

ქმნის სათესლე ფონდს სრული მოთხოვნილების ოდენობით;

ასრულებს სახელმწიფოსათვის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების მიყიდვის გეგმას, აბრუნებს ნატურალურ სესხებს, ქმნის მარცვლეულისა და სხვა პროდუქტების ნატურალურ ფონდს კოლმეურნეებისათვის მისაცემად ან მისაყიდად და შესაძლებლობის შემთხვევაში გეგმის გადამეტებით ყიდის მარცვალს და სახელმწიფოსათვის საჭირო სხვა პროდუქციას;

გამოჰყოფს საკვებს პირუტყვისა და ფრინველის საზოგადოებრივი სულადობისათვის წლიური მოთხოვნილების ოდენობით, აგრეთვე კოლმეურნეებისათვის მისაცემად ან მისაყიდად;

ქმნის სადაზღვევო და გარდამავალ ფონდებს: სათესლე, საფურაჟე და სასურსათო ფონდებს;

გამოჰყოფს პროდუქტებს საზოგადოებრივი კვებისათვის, სბაბავშვო დაწესებულებათა და ობლების შენახვისათვის და პროდუქტებისა და საკვების ნაწილს პენსიონერების, ინვალიდების, კოლმეურნეობის გაჭირვებული წევრებისათვის დახმარების გასაწევად.

დანარჩენ პროდუქციას კოლმეურნეობა მიჰყიდის სამომხმარებლო კოოპერაციას, ყიდის საკოლმეურნეო ბაზარზე, ან იყენებს სხვა საჭიროებისათვის თავისი შეხედულებისამებრ.

38. პროდუქციის რეალიზაციით და სხვა წყაროებიდან მიღებულ ფულად სახსრებს კოლმეურნეობა უწინარეს ყოვლისა იყენებს იმისათვის, რომ ანგარიში გაუსწოროს კოლმეურნეებს შრომის მიხედვით, დაფაროს სხვა საწარმოო დანახარჯები, შეიტანოს სახელმწიფო გადასახდელები და დააბრუნოს ფულადი სესხები. შექმნას და შეავსოს კოლმეურნეობის საზოგადოებრივი ფონდები.

VIII. კოლმეურნეთა სოციალური უზრუნველყოფა

39. კოლმეურნეობის წევრები, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, პენსიებს იღებენ მოხუცებულობის, ინვალიდობის, მარჩენალის დაკარგვის გამო, ქალები კი, ამას გარდა, — დახმარებას ორსულობისა და მშობიარობის გამო კოლმეურნეთა სოციალური უზრუნველყოფის ცენტრალიზებული საკავშირო ფონდის სახსრებიდან.

40. კოლმეურნეობას შეუძლია თავისი სახსრებიდან საერთო კრების გადაწყვეტილებით კოლმეურნეობის წევრებს მისცეს დახმარება დროებითი შრომისუუნაროობის გამო, შეიძინოს კოლმეურნეებისათვის სანატორიუმებისა და დასასვენებელი სახლების საგზურები და უზრუნველყოს სხვა სახეობათა სოციალური დაზღვევით, აგრეთვე გასცეს კოლმეურნეებისათვის დაწესებული ყოველგვარი პენსიების დანამატები.

კოლმეურნეობის შრომისუუნარო წევრებს, რომლებიც პენსიებსა და დახმარებას არ იღებენ, კოლმეურნეობა თავისი სახსრებიდან უწევს მატერიალურ დახმარებას. კოლმეურნეთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით კოლმეურნეობას შეუძლია გამოჰყოს სახსრები კოლმეურნეობებისა და საკოლმეურნეობათაშორისო სანატორიუმების, დასასვენებელი სახლების, პიონერთა ბანაკებისა და ღრმად მოხუცებულთა და ინვალიდთა სახლების მშენებლობისათვის.

IX. კულტურა, საყოფაცხოვრება, კეთილმოწყობა

41. კოლმეურნეობა ახორციელებს ღონისძიებებს კოლმეურნეთა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის.

ამ მიზნით კოლმეურნეობა:

აშენებს და აწყობს საკოლმეურნეო კლუბებს, ბიბლიოთეკებსა და სხვა კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებებს, ხელს უწყობს ფიზკულტურისა და სპორტის განვითარებას, ქმნის საბავშვო ბაღებსა და ბაგებს;

ეხმარება მშობლებსა და სკოლას ბავშვების სწორად აღზრდაში, მჭიდრო კავშირი აქვს სკოლასთან, ხელს უწყობს სახალხო განათლების ორგანოებს ბავშვთა საწარმოო სწავლებაში, აძლევს სკოლებს მიწის ნაკვეთებს, ტექნიკას, თესლს, სასუქებსა და ტრანსპორტს, უზრუნველყოფს სკოლების კურსდამთავრებულთა შრომითს მოწყობას კოლმეურნეობაში;

ზრუნავს კოლმეურნეობის წევრთა საწარმოო კვალიფიკაციისა და კულტურულ-ტექნიკური დონის ამაღლებისათვის; დადგენილი წესით სასწავლებლად გზავნის კოლმეურნეებს უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში, პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებსა და სკოლებში, კვალიფიკაციის ასამაღლებელ კურსებზე; პირობებს უქმნის კოლმეურნეებს, რომლებიც დაუსწრებლად სწავლობენ;

საჭიროების შემთხვევაში აწყობს საზოგადოებრივ კვებას კოლმეურნეებისათვის;

ეხმარება ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებს კოლმეურნეობაში სამკურნალო და პროფილაქტიკურ ღონისძიებათა განხორციელებაში, კოლმეურნეობის წევრებს უფასოდ და დაუყოვნებლივ აძლევს ტრანსპორტს ავადმყოფების მისაყვანად სამკურნალო დაწესებულებებში;

ახორციელებს კოლმეურნეობის დასახლებული პუნქტებისა და კოლმეურნეთა სახლების კეთილმოწყობას, ელექტრიფიკაციასა და რადიოფიკაციას; კოლმეურნეობაში დადგენილი წესით ეხმარება კოლმეურნეებს საცხოვრებელი სახლების მშენებლობასა და შეკეთებაში, აგრეთვე საცხოვრებელი ფართობით უზრუნველყოფს კოლმეურნეობაში მომუშავე უბინაო სპეციალისტებს.

X. კოლმეურნის ოჯახის (საკოლმეურნეო კომლის) დამხმარე მეურნეობა

42. კოლმეურნის ოჯახის (საკოლმეურნეო კომლის) საკუთრებაში შეიძლება იყოს საცხოვრებელი სახლი, სამეურნეო ნაგებობანი, პროდუქტიული პირუტყვი, ფრინველი, ფუტკარი და წვრილი სასოფლო-სამეურნეო ინვენტარი საკარმიდამო ნაკვეთში სამუშაოდ.

კოლმეურნის ოჯახს (საკოლმეურნეო კომლს) სარგებლობისათვის ეძლევა მიწის საკარმიდამო ნაკვეთი ბოსტნის, ბაღისა და სხვა საჭიროებისათვის 0,50-მდე ჰექტარის ოდენობით, ამ ფართობში იმ მიწის ჩათვლით, რომელიც ნაგებობებს უჭირავს, სარწყავ მიწებზე კი 0,20-მდე ჰექტარის ოდენობით.

საკარმიდამო ნაკვეთის ოდენობას დადგენილი ნორმების ფარგლებში განსაზღვრავს კოლმეურნეობის წესდება. ამასთან არსებული საკარმიდამო ნაკვეთების ოდენობა, რაც სასოფლო-სამეურნეო არტელის ადრე მოქმედი წესდების შესაბამისად არის დაფიქსირებული, შეიძლება დარჩეს.

სასოფლო დასახლებული პუნქტების კომპაქტური განაშენიანებისას კოლმეურნეობა კოლმეურნეებს მათი საცხოვრებელი სახლების (ბინების) მახლობლად გამოუყოფს საკარმიდამო ნაკვეთებს ნაკლები ოდენობით, ამასთან აძლევს მიწის ნაკვეთის დანარჩენ ნაწილს დასახლებული პუნქტის საცხოვრებელი ზონის ფარგლებს გარეთ. ამავე დროს კოლმეურნის ოჯახის (საკოლმეურნეო კომლის) სარგებლობისათვის გამოყოფილი მიწის მთელი ფართობი არ უნდა აღემატებოდეს კოლმეურნეობის წესდებით გათვალისწინებულ საკარმიდამო ნაკვეთის ოდენობას.

კოლმეურნეობის მიერ დაწესებული ოდენობით საკარმიდამო ნაკვეთებით სარგებლობის უფლება რჩებათ კოლმეურნეთა ოჯახებს (საკოლმეურნეო კომლებს) იმ შემთხვევებში, თუ ოჯახის (საკოლმეურნეო კომლის) ყველა წევრი შრომისუუნაროობის ან ინვალიდობის გამო, თუ ოჯახის (საკოლმეურნეო კომლის) ერთადერთი შრომისუნარიანი წევრი გაწვეულია ნამდვილ ვადიან სამხედრო სამსახურში, ან არჩეულია არჩევითს თანამდებობაზე, ან დაიწყო სწავლა, დროებით გადავიდა სხვა სამუშაოზე კოლმეურნეობის თანხმობით, ან თუ ოჯახის (საკოლმეურნეო კომლის) შემადგენლობაში დარჩნენ მხოლოდ არასრულწლოვანნი. ყველა სხვა შემთხვევაში საკარმიდამო ნაკვეთის შენარჩუნების საკითხს წყვეტს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება.

საკარმიდამო ნაკვეთის გადაცემა სხვა პირების სარგებლობაში ან დაქირავებული შრომის გამოყენებით დამუშავება არ შეიძლება.

კოლმეურნეობის გამგეობა კოლმეურნეობის მიერ დადგენილი წესით ეხმარება კოლმეურნეებს საკარმიდამო ნაკვეთების დამუშავებაში; ასეთ დახმარებას უწევენ პირველ რიგში იმ ოჯახებს, რომელთა შემადგენლობაში არ არიან შრომისუნარიანი პირნი.

კოლმეურნეობის გამგეობა ვალდებულია სისტემატურად უწევდეს კონტროლს საკარმიდამო ნაკვეთების დადგენილი ოდენობის დაცვას. საკარმიდამო ნაკვეთების ოდენობის თვითნებურად გადიდების შემთხვევაში დადგენილ ნორმებზე ზედმეტ ფართობს გამგეობა ჩამოართმევს და ამ ნაკვეთზე მოყვანილ მოსავალს აძლევს კოლმეურნეობას უკანონო სარგებლობის დროს გაწეული ხარჯების აუნაზღაურებლად.

43. კოლმეურნის ოჯახს (საკოლმეურნეო კომლს) შეუძლია ჰყავდეს ერთი ძროხა და ხბო და ერთი მოზვერი ან დეკეული, ერთი ნეზავი სამ თვემდე ასაკის გოჭებით, ან ორი გასასუქებელი ღორი, 10-მდე ცხვარი და თხა ერთად, ფუტკარი, ფრინველი და ბოცვრები.

პირუტყვის / შენახვის ნორმების გადიდება კოლმეურნის ოჯახის (საკოლმეურნეო კომლის) პირად საკუთრებაში, ერთი სახეობის პირუტყვის შეცვლა სხვა სახეობის პირუტყვით ცალკეულ რაიონებში ეროვნული თავისებურებებისა და ადგილობრივი პირობების გათვალისწინებით შეიძლება მოკავშირე რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს გადაწყვეტილებით.

პირუტყვის რაოდენობასა და სახეობებს, რომლებიც კოლმეურნის ოჯახს (საკოლმეურნეო კომლს) შეიძლება ჰყავდეს, დადგენილი ნორმების ფარგლებში განსაზღვრავს კოლმეურნეობის წესდება.

(დასასრული მე-3 გვერდზე).

პროექტი

კოლმეურნეობის (სასოფლო-სამეურნეო არტელის) საერთაშორისო წესდება

ეროვნული ბიბლიოთეკა

(დასასრული)

კოლმეურნეობის გამგეობა კოლმეურნეებს ეხმარება პირუტყვის შეძენაში, ზოოვეტერინარულ მომსახურებაში, აგრეთვე საკვებითა და საძოვრებით პირუტყვის უზრუნველყოფაში.

პირუტყვის ყოლა წესდებით დაწესებული ნორმების გადამეტებით აკრძალულია.

საკარმიდამო ნაკვეთის ოდენობას და პირუტყვის რაოდენობას, რომელიც კოლმეურნის ოჯახს (საკოლმეურნეო კომლს) შეიძლება ჰყავდეს, ადგენს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება ოჯახის წევრთა რაოდენობისა და კოლმეურნეობის საზოგადოებრივ შეურნეობაში მათი შრომითი მონაწილეობის გათვალისწინებით.

44. კოლმეურნეობა კოლმეურნეთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით საკარმიდამო მიწის ნაკვეთებს აძლევს მასწავლებლებს, ექიმებსა და სხვა სპეციალისტებს, რომლებიც სოფლად მუშაობენ და კოლმეურნეობის ტერიტორიაზე ცხოვრობენ. კოლმეურნეობის ტერიტორიაზე მცხოვრებ მუშებს, მრსამსახურეებს, პენსიონერებსა და ინვალიდებს, თუ არის თავისუფალი საკარმიდამო მიწები, შეიძლება მიეცეთ საკარმიდამო ნაკვეთები კოლმეურნეთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით.

აღნიშნულ პირებს კოლმეურნეობამ შეიძლება აგრეთვე ნება მისცეს დადგენილი წესით ისარგებლონ საძოვრებით თავიანთი პირუტყვისათვის.

XI. კოლმეურნეობის მართვის ორგანოები და სარევიზიო კომისია

45. კოლმეურნეობის საქმეების მართვა ხორციელდება ფართო დემოკრატიის, საკოლმეურნეო ცხოვრების ყველა საკითხის გადაჭრაში კოლმეურნეთა აქტიური მონაწილეობის საფუძველზე.

კოლმეურნეობის საქმეებს განაგებს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება, ხოლო კრებებს შორის პერიოდში — კოლმეურნეობის გამგეობა.

46. კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება კოლმეურნეობის მართვის უმაღლესი ორგანოა.

საერთო კრება:

იღებს კოლმეურნეობის წესდებას, შეაქვს მასში ცვლილებანი და დამატებანი;

ირჩევს კოლმეურნეობის გამგეობას, თავმჯდომარესა და კოლმეურნეობის სარევიზიო კომისიას;

ამტკიცებს გამგეობის გადაწყვეტილებას კოლმეურნეობის წევრად მიღების შესახებ და წყვეტს საკითხს კოლმეურნეობის წევრობიდან კოლმეურნეთა გარიცხვის შესახებ;

იღებს კოლმეურნეობის შინაგანაწესს, დებულებებს შრომის ანაზღაურების შესახებ და შიდასამეურნეო ანგარიშსწორების შესახებ;

ამტკიცებს კოლმეურნეობის ორგანიზაციულ-სამეურნეო, პერსპექტიულ და წლიურ საწარმოო-საფინანსო გეგმებს;

ისმენს კოლმეურნეობის გამგეობისა და სარევიზიო კომისიის ანგარიშებს მათი საქმიანობის შესახებ;

ამტკიცებს კოლმეურნეობის წლიურ ანგარიშს და ნატურალური და ფულადი ფონდების ოდენობას;

ამტკიცებს კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილებებს კოლმეურნეობის მთავარი (უფროსი) სპეციალისტებისა და მთავარი ბუღალტრის სამუშაოზე დანიშვნისა და სამუშაოდან გათავისუფლების შესახებ;

წყვეტს საკითხებს საკოლმეურნეობათაშორისო და სახელმწიფო-საკოლმეურნეო საწარმოებსა და ორგანიზაციებში კოლმეურნეობის მონაწილეობის შესახებ, გაერთიანებებში, კავშირებში მისი შესვლის შესახებ, კოლმეურნეობის გამსხვილების ან დაწვრილერთეულების შესახებ.

ზემოთ აღნიშნულ საკითხებზე კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილებას ძალა აქვს, თუ იგი საერთო კრების მიერ არ არის დამტკიცებული.

კოლმეურნეთა საერთო კრება განიხილავს აგრეთვე კოლმეურნეობის საქმიანობის სხვა საკითხებს.

47. კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრებას იწვევს კოლმეურნეობის გამგეობა წელიწადში ოთხჯერ მაინც. კოლმეურნეობის გამგეობა ვალდებულია აგრეთვე მოიწვიოს კოლმეურნეთა საერთო კრება, თუ ამას მოითხოვს კოლმეურნეობის წევრთა არანაკლებ ერთი მესამედისა.

საერთო კრება უფლებამოსილია გადაწყვიტოს საკითხები, თუ კრებას ესწრება კოლმეურნეობის წევრთა არანაკლებ ორი მესამედისა.

კოლმეურნეთა საერთო კრებაზე გადაწყვეტილება მიიღება ხმის უბრალო უმრავლესობით.

კოლმეურნეობის გამგეობა კოლმეურნეებს აცნობებს საერთო კრების მოწვევას კრებამდე არაუგვიანეს შვიდი დღისა.

48. მსხვილ კოლმეურნეობებში, სადაც კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრებების მოწვევა ძნელია, იმ საკითხების გადასაწყვეტად, რომლებსაც საერთო კრება განაგებს, შეიძლება მოიწვიონ რწმუნებულთა კრება.

რწმუნებულებს ირჩევენ კოლმეურნეთა კრებებზე კოლმეურნეობის ბრიგადებსა და სხვა ქვეგანაყოფებში. რწმუნებულთა წარმომადგენლობის ნორმებსა და არჩევის წესს ადგენს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება.

რწმუნებულთა კრება უფლებამოსილია გადაწყვიტოს საკითხები, თუ კრებას ესწრება რწმუნებულთა არანაკლებ სამი მეოთხედისა.

49. კოლმეურნეობის გამგეობა არის აღმსრულებელ-განმკარგულებელი ორგანო, პასუხს აგებს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრების წინაშე და ხელმძღვანელობს კოლმეურნეობის მთელ ორგანიზაციულ, საწარმოო-საფინანსო, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო და აღმზრდელობითს საქმიანობას.

კოლმეურნეობის გამგეობა აწყობს სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოებისა და სახელმწიფოსათვის მიყიდვის გეგმების შესრულებას, ყაირათიანად, მომჭირნეობით ხარჯავს მატერიალურ და ფულად სახსრებს, ახორციელებს საწარმოო და შრომის დისციპლინის განმტკიცების ღონისძიებებს.

თავის საქმიანობაში კოლმეურნეობის გამგეობა განუწყვეტლივ ეყრდნობა ფართო საკოლმეურნეო აქტივს, ავითარებს და ხმარს უჭერს კოლმეურნეობის წევრთა შემოქმედებითს ინიციატივას საზოგადოებრივი წარმოების ორგანიზაციის სრულყოფასა და შრომის ნაყოფიერების ამაღლებაში, განუწყვეტლივ ზრუნავს კოლმეურნეთა შრომისა და ყოფა-ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისათვის, გულისხმიერად და ყურადღებით ეკიდება მათი თხოვნისა და წინადადებების განხილვას.

კოლმეურნეობის გამგეობას ირჩევენ სამი წლის ვადით. კოლმეურნეობის გამგეობა თავისი საქმიანობის შესახებ ანგარიშს ყოველწლიურად აბარებს კოლმეურნეთა საერთო კრებას.

კოლმეურნეობის გამგეობის სხდომებს იწვევენ საჭიროებისამებრ, მაგრამ თვეში ერთხელ მაინც; გამგეობა უფლებამოსილია გადაწყვიტოს საკითხები, თუ სხდომას ესწრება გამგეობის წევრთა არანაკლებ სამი მეოთხედისა.

გამგეობის გადაწყვეტილება მიიღება ხმის უბრალო უმრავლესობით.

50. კოლმეურნეთა საერთო კრება სამი წლის ვადით ირჩევს კოლმეურნეობის თავმჯდომარეს, რომელიც ამავე დროს არის კოლმეურნეობის გამგეობის თავმჯდომარე.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ახორციელებს კოლმეურნეობის საქმიანობის ყოველდღიურ ხელმძღვანელობას, უზრუნველყოფს საერთო კრებისა და გამგეობის გადაწყვეტილებათა შესრულებას, წარმოადგენს კოლმეურნეობას სახელმწიფო ორგანოებთან და სხვა დაწესებულებებთან და ორგანიზაციებთან ურთიერთობაში.

კოლმეურნეობის გამგეობა თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს კოლმეურნეობის თავმჯდომარის ერთ-ორ მოადგილეს.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარე და გამგეობის წევრები, რომლებიც ხდობას ვერ გაამართლებენ, შეიძლება ვადამდე გაიწვიონ კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით.

51. კოლმეურნეობის გამგეობა კოლმეურნეობის წევრთაგან ნიშნავს ან შრომითი ხელშეკრულებით სამუშაოზე იღებს მთავარ ბუღალტერს.

მთავარი ბუღალტერი აწყობს აღრიცხვა-ანგარიშგებას კოლმეურნეობაში, ახორციელებს ყოველდღიურ კონტროლს ფულადი სახსრებისა და მატერიალურ ფასეულობათა დაცულობისა და სწორი ხარჯვისადმი. მთავარი ბუღალტერი კოლმეურნეობის თავმჯდომარესთან ერთად ხელს აწერს კოლმეურნეობის წლიურ ანგარიშს და ფულადი სახსრებისა და მატერიალურ ფასეულობათა შემოსავალ-გასავლის დოკუმენტებს.

52. კოლმეურნეობის საქმიანობის ცალკეული დარგების ხელმძღვანელობისათვის გამგეობა კოლმეურნეობის წევრთაგან ნიშნავს ან შრომითი ხელშეკრულებით სამუშაოზე იღებს სპეციალისტებს.

მთავარი (უფროსი) სპეციალისტები პასუხს აგებენ იმ დარგების მდგომარეობისათვის, რომლებსაც ისინი ხელმძღვანელობენ, და აწყობენ საწარმოო-საფინანსო გეგმის შესრულებას. მთავარი (უფროსი) სპეციალისტების მითითებანი იმ საკითხებზე, რომლებიც მათს გამგებლობაშია, სავალდებულოა კოლმეურნეობის წევრებისათვის, აგრეთვე კოლმეურნეობის თანამდებობის პირთათვის.

53. საზოგადოებრივი წარმოების მართვაში კოლმეურნეობის წევრთა უფრო ფართო მონაწილეობისათვის კოლმეურნეობის ბრიგადებსა და სხვა საწარმოო ქვეგანაყოფებში იწვევენ კოლმეურნეთა კრებებს.

ბრიგადის (ქვეგანაყოფის) კოლმეურნეთა კრება:

ირჩევს ბრიგადირს (ქვეგანაყოფის ხელმძღვანელს), რომელსაც შემდგომ ამტკიცებს კოლმეურნეობის გამგეობა;

განიხილავს საგეგმო დავალებას ბრიგადირის (ქვეგანაყოფის ხელმძღვანელის) მუშაობის ანგარიშს და საწარმოო საქმიანობის სხვა საკითხებს;

განიხილავს შრომის დისციპლინის განმტკიცების ღონისძიებებს. კოლმეურნეობის გამგეობაში შეაქვს წინადადებანი წახალისებისა და სასჯელის ღონისძიებათა შესახებ.

კრებას იწვევენ კოლმეურნეობის საწარმოო ქვეგანაყოფის ხელმძღვანელი, გამგეობა ან თავმჯდომარე.

კრებაზე შეიძლება აირჩიონ ბრიგადის (ქვეგანაყოფის) საბჭო. საბჭოს თავმჯდომარე შესაბამისი ქვეგანაყოფის ხელმძღვანელია. საბჭოს უფლება-მოვალეობებს განსაზღვრავს კოლმეურნეობის გამგეობა.

ბრიგადირის (ქვეგანაყოფის ხელმძღვანელის) განკარგულებანი, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოო საქმიანობასთან, სავალდებულოა მოცემულ ქვეგანაყოფში მომუშავე ყველა კოლმეურნისათვის. ბრიგადირი (ქვეგანაყოფის ხელმძღვანელი) თავის მუშაობაში ემორჩილება კოლმეურნეობის გამგეობასა და თავმჯდომარეს, ხოლო სპეციალურ საკითხებში აგრეთვე მთავარ (უფროს) სპეციალისტებს.

54. კოლმეურნეობის გამგეობისა და თანამდებობის პირთა სამეურნეო და საფინანსო საქმიანობის კონტროლისათვის ირჩევენ სარევიზიო კომისიას სამი წლის ვადით. სარევიზიო კომისია თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს.

სარევიზიო კომისია ხელმძღვანელობს კოლმეურნეობის წესდებით და მოქმედი კანონმდებლობით, ანგარიშს აბარებს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრებას და კონტროლს უწევს კოლმეურნეობის წესდების დაცვას, კოლმეურნეობის ქონების დაცულობას, ხელშეკრულებათა და სამეურნეო ოპერაციათა კანონიერებას, ფულადი სახსრებისა და მატერიალურ ფასეულობათა ხარჯვას, აღრიცხვა-ანგარიშგებისა და კოლმეურნეებთან ანგარიშსწორების სისწორეს, აგრეთვე კოლმეურნეობის გამგეობისა და თანამდებობის პირთა მიერ კოლმეურნეების საჩივრებისა და განცხადებების დროზე განხილვას.

სარევიზიო კომისია ყოველწლიურად 2-ჯერ მაინც აწყობს კოლმეურნეობის სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობის რევიზიას, პერიოდულად ამოწმებს ბრიგადებისა და სხვა საწარმოო ქვეგანაყოფების სამეურნეო საქმიანობას და იძლევა თავის დასკვნას კოლმეურნეობის წლიური ანგარიშის შესახებ. რევიზიის აქტებს ამტკიცებს კოლმეურნეთა საერთო კრება.

55. სარევიზიო კომისიას უფლება აქვს შემოწმებისათვის კოლმეურნეობის თანამდებობის პირებსა და წევრებს მოსთხოვოს საჭირო დოკუმენტები, შეამოწმოს კოლმეურნეობის საწყობები და სხვა სათავსები და საწარმოები, შეიტანოს წინადადებანი კოლმეურნეობის საერთო კრებისა და გამგეობის განსახილველად.

სარევიზიო კომისიის წინადადებანი განიხილება მორიგ საერთო კრებაზე, ხოლო კოლმეურნეობის გამგეობაში შეტანილი წინადადებანი — 10 დღის განმავლობაში.

56. კოლმეურნეობის გამგეობას, თავმჯდომარესა და სარევიზიო კომისიას ირჩევენ ღია ან ფარული კენჭისყრით კოლმეურნეთა საერთო კრების შეხედულებისამებრ.

გამგეობისა და სარევიზიო კომისიის წევრთა რიცხვს განსაზღვრავს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება.

57. კოლმეურნეობაში შეიძლება შეიქმნას ეკონომიური საბჭო ან ეკონომიური ანალიზის ბიურო, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო კომისია, ურთიერთდახმარების სალარო და სხვა ორგანიზაციები, რომლებიც საზოგადოებრივ საწყისებზე მუშაობენ.

58. კოლმეურნეობა ქმნის საჭირო პირობებს საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა წარმატებითი საქმიანობისათვის, რომლებიც პარტიული ორგანიზაციის ხელმძღვანელობით მუშაობენ, რათა კოლმეურნეები აღზარდონ კომუნისტურად, ჩაებან ისინი საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, განავითარონ სოციალისტური შეჯიბრება.

XII. კოლმეურნეობის წესდების მიღება და რეგისტრაცია

59. კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრებაზე სანიმუშო წესდების საფუძველზე მიღებული კოლმეურნეობის წესდება სარეგისტრაციოდ წარედგინება მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს. კოლმეურნეობის წესდების შემდგომი ცვლილებანი და დამატებანი შეაქვთ ასეთივე წესით.

60. კოლმეურნეობის რეგისტრირებული წესდება ინახება კოლმეურნეობის გამგეობაში. რაიონულ სასოფლო-სამეურნეო ორგანოსა და მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში.

61. კოლმეურნეობა თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს კოლმეურნეობის წესდებით და მოქმედი კანონმდებლობით.

კოლმეურნეობა, არის რა სოციალისტური საწარმო, სარგებლობს იურიდიული პირის უფლებებით, აქვს ბეჭედი და დროშა.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში

ეროზიისაგან ნიადაგების დაცვა დიდმნიშვნელოვანი სახელმწიფო საქმეა

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ განიხილა საკითხი იმის შესახებ, თუ როგორ სრულდება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს 1967 წლის ივნისში მიღებული დადგენილება „საქართველოს სს რესპუბლიკაში ქარისმიერი და წყლისმიერი ეროზიისაგან ნიადაგების დაცვის გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ". ამასთან აღინიშნა, რომ გაწეულია გარკვეული მუშაობა ნიადაგების ქარისმიერი და წყლისმიერი ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის გასაძლიერებლად. სრულდება მინდორსაცავი ტყის გაშენების, ეროზიორბეული ფართობების, ხევების, ღელეებისა და სასოფლო-სამეურნეო წარმოებისათვის სხვა მოუხერხებელი მიწების გამაგრებისა და მოტყვევების დასახული ღონისძიებანი. ციცაბო ფერდობების დატერასება. ღვარცოფსაშინაღმდეგო და ეროზიის საწინააღმდეგო ჰიდროტექნიკურ ნაგებობათა მშენებლობა, გაშენდა ტყის ნარგავები, იქმნება სახელმწიფო და მინდორსაცავი ტყის ზოლები კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების და სახელმწიფო საბჭეო ფონდის მიწებზე.

ამასთან შემოწმებით დადგინდა, რომ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1967 წლის 6 ივნისის დადგენილება „საქართველოს სს რესპუბლიკაში ქარისმიერი და წყლისმიერი ეროზიისაგან ნიადაგების დაცვის გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ" არადამაკმაყოფილებლად სრულდება. ეს ძირითადად აიხსნება იმით, რომ სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტრო, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტი, რესპუბლიკური გაერთიანება „საქსოფლტექნიკა" საბჭოთა, სასოფლო-სამეურნეო ორგანოები, ზოგიერთი რაიონის საბჭოთა მეურნეობები და კოლმეურნეობები ჯერჯერობით ყურადღებას არ უთმიხენ ამ დიდნიშვნელოვან საქმეს. მათ 1968 წელს ვერ შეასრულეს ეროზიის საწინააღმდეგო სამუშაოთა გეგმები.

გასული წელს ამ ღონისძიებებისათვის მთლიანად რესპუბლიკაში გამოყოფილი სახსრები ათვისებულია მხოლოდ 60 პროცენტით. 1968 წელს მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენების გეგმა შესრულდა 60 პროცენტით: გაშენდა 1.959 ჰექტარი გეგმით გათვალისწინებული 3.006 ჰექტარის ნაცვლად. მოტყვევებულია ციცაბო ფერდობები, ღელეები, ხევები და სხვა მოუხერხებელი მიწები 1.169 ჰექტარ ფართობზე გეგმით გათვალისწინებული 1.400 ჰექტარის ნაცვლად, რაც დავალების 83 პროცენტს შეადგენს. მოწყობილია ტერასები 263 ჰექტარ ფართობზე. გეგმით გათვალისწინებული 500 ჰექტარის ნაცვლად. განხორციელდა ღვარცოფსაშინაღმდეგო და ეროზიისაშინაღმდეგო ჰიდროტექნიკურ ნაგებობათა მშენებლობის სამუშაოები 2.050 ათასი მანეთის ღირებულების ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 2.874 ათასი მანეთისა ანუ 71,3 პროცენტი.

ეროზიისაშინაღმდეგო სამუშაოთა გეგმების შესრულებაში განსაკუთრებით ჩამორჩებიან აფხაზეთის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, გორის, სიღნაღის, დმანისის, გარდაბნის, მარნეულის, ხობის, ორჯონიკიძისა და ზოგიერთი სხვა რაიონი.

ტერასების მშენებლობის, მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენებისა და სხვა სამუშაოების გეგმა რომ არ სრულდება, ეს იმითაც აიხსნება, რომ საქართველოს მიწათმოწყობის სახელმწიფო-საპროექტო, საქართველოს წყალთა მეურნეობის სახელმწიფო-საპროექტო ინსტიტუტები და სხვები დიდი დაგვიანებით აძლევდნენ მოიჯარადრეებს საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციას.

ბევრ რაიონსა და მეურნეობაში არ ხორციელდება იმ აგროტექნიკურ ღონისძიებათა საჭირო კომპლექსი, რომლებიც მიზნად ისახავენ ეროზიული პროცესების განვითარების შეზღუდვასა და ეროზიორბეული ნიადაგების ნაყოფიერების აღდგენას. მეურნეობებში არ იცავენ იმ წესს, რომ მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენება აუცილებლად წინ უნდა უძღოდეს ბაღების, ვენახებისა და სხვა მრავალწლიანი ნარგავების გაშენებას.

კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ნელი ტემპით მიმდინარეობს დანერგვა და ათვისება ნიადაგის დამცავი და სწორი თესლბრუნვისა, რომლებიც შემოღებულია სულ 256 მეურნეობაში, მაგრამ, ათვისებულია მხოლოდ 47 მათგანში.

აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში, დმანისის, გარდაბნის, საგარეჯოს, ქარელის, კასპისა და მთელ რიგ სხვა რაიონებში არადამაკმაყოფილებლად იცავენ სახელმწიფო და მინდორსაცავ ტყის ზოლებს, ტყის კულტურათა ნარგავებს და ცუდად უვლიან მათ, რის შედეგადაც ისინი გადაგლეჯილია სარეველებით, გადაძოვებულია და ხშირად ისპობა. გალის რაიონის ხუმუშქურის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში ნიადაგის ცუდი მოვლისა და დაცვის გამო მთლიანად დაიღუპა მინდორსაცავი ნარგავები, რომლებიც 1967 წელს გაშენდა 15 ჰექტარზე. ბევრ მეურნეობაში ტერასები ინგრევა და ირეცხება იმის გამო, რომ სწორად არ არის მოწყობილი, აკლია მოთისძირა და წყალსარინი თხრილები, დამცავი ნარგავები, თავმინებებული და ცუდად მოვლილია შიდასამლანტაციო ზეები.

აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ჩოხატაურის, მაიაკოვსკის, ონის, ცაგერის, ორჯონიკიძის, ზესტაფონის, ჭიათურისა და მთელი რიგი სხვა რაიონების კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ჯერ კიდევ თესავენ ერთწლიან სათხნეს კულტურებს ციცაბო ფერდობებზე, ეროზიასაშინაღმდეგო აგროტექნიკურ ღონისძიებათა დაუცველად.

ბევრ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში, აგრეთვე სატყეო მეურნეობებში უხეშად არღვევენ ტყეების ექსპლოატაციის წესებს, საკმარისი ყურადღება არ ექცევა მათ მოვლას, ტყის აღდგენის სამუშაოებსა და ეროზიული ფართობების მოტყვევებას.

მშენებლობის, საშენ მასალათა მრეწველობის, საავტომობილო გზების, ადგილობრივი მრეწველობის სამინისტროები, აგრეთვე ზოგიერთი სხვა სამინისტრო, უწყება და ორგანიზაცია უხერხულად არღვევენ სასარგებლო წიაღისეულის ღიად დამუშავების დადგენილ წესს. სასოფლო-სამეურნეო და ტყის საგარეუბნებში, რომლებიც მათ დროებითი სარგებლობისათვის გამოეყოფა, არ მოიკაფავთ ეს ნაკვეთები ისეთ მდგომარეობაში, რომ გამოსადეგი იყოს სასოფლო ან სატყეო მეურნეობაში. მშენებლობის სამინისტროს დღემდე წესრიგზე არ მოუყვანია და არ დაუბრუნებია შესაბამის მიწათმოსარგებლეებისათვის 44 ჰექტარი, რაც გამოყოფილია იბერტაუნი მასალების საკარიერო მეურნეობისათვის თერჯოლის რაიონის სოფლებში ნახშირღელესა და ღვანკითში, 69 ჰექტარი, რაც გამოყოფილია ჩოლაბაურის საკარიერო მეურნეობისათვის ამავე რაიონში, აგრეთვე ასობით ჰექტარი, რაც გამოთავისუფლდა გაჯის მოპოვების შემდეგ გარდაბნის რაიონის ახალი სამგორის, გამარჯვების, მარტყოფისა და სხვა სოფლების ტერიტორიაზე.

სამშენებლობის, სამშენებლო მასალათა მრეწველობის სამინისტრომ არათუ არ უზრუნველყო იმ 40 ჰექტარის წესრიგზე მოყვანა და მიწათმოსარგებლისათვის დაბრუნება, რაც დროებით ეკავა სამტრედიის აგურის ქარხანას, არამედ 1968 წელს დაუშვა ის, რომ ამ ქარხანამ კარიერებისათვის უკანონოდ ჩაიგდო ხელში სამტრედიის მეფრინველეობის სოფლტექნიკას", აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოებს, სამხრეთ ოსეთის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს, საქალაქო და რაიონული საბჭოების აღმასკომებს, სოფლის მეურნეობის რაიონულ საწარმოო სამმართველოებს, საბჭოთა მეურნეობების ტრესტებს, საბჭოთა მეურნეობებს, სხვა უწყებებს, ორგანიზაციებს დაავალა და კოლმეურნეობებს ურჩია:

უმოკლეს ვადაში განიხილონ, თუ როგორ სრულდება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1967 წლის 6 ივნისის დადგენილება, განახორციელონ საჭირო ღონისძიებანი თვითეულ რაიონსა და მეურნეობაში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის. ყოველწლიური გეგმებით დასახულ ეროზიისაწინააღმდეგო ღონისძიებათა შესრულებისა და გამოყოფილი ფულადი და მატერიალური სახსრების უთუოდ ათვისებისათვის.

უზრუნველყონ, რომ დროულად დაიღოს ხელშეკრულებანი სოფლის მეურნეობის რაიონულ საწარმოო სამმართველოებს, რესპუბლიკური გაერთიანება „საქსოფლტექნიკის" სამეურნეო და რაიონულ განყოფილებებს, სატყეო მეურნეობასა და სხვა ორგანიზაციებს შორის ეროზიისაწინააღმდეგო სამუშაოთა წარმოების შესახებ, დაწესონ მკაცრი კონტროლი ამ ხელშეკრულებათა დადების მსვლელობასა და მათ შესრულებაზე.

ყურადღება მიაქციონ სახელმწიფო და მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენების, მოვლის, დაცვის, ფერდობების მოტყვევებისა და დატერასების გადაჭრით გაუმჯობესებას, ამასთან არ დაუშვან აქ პირუტყვის ძოვება;

პასუხისგებაში მიაცენ (მიუნებული ზარალის გადახდევინებით) დამნაშავენი, რომლებმაც დაუშვეს ტყის ნარგავების ,,გადაძოვება. ბალებისა და ვენახებისათვის გამოყოფილ მიწის ნაკვეთებზე, უზრუნველყონ მინდორსაცავი ტყის ზოლების წინასწარ გაშენება;

განახორციელონ გადამწყვეტი ღონისძიებანი სწორი თესლბრუნვების შემოღებისა და ათვისების დასაჩქარებლად, ამასთან განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმონ მრავალწლიანი ბალახების თესლის წარმოების გადიდებას და ამისათვის მოაწყონ კოლმეურნეობებში, საბჭოთა მეურნეობებსა და შესაბამის სამეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტებში მრავალწლიანი და ერთწლიანი ბალახების ხარისხოვანი თესლის წარმოება, რათა უახლოეს წლების განმავლობაში მთლიანად დაგმაყოფილდეს მოთხოვნილება ასეთ თესლზე;

უზრუნველყონ საპროექტო-საძიებო სამუშაოთა დროზე შესრულება, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შემუშავება და ჩაბარება ყველა სახეობის ეროზიისაწინააღმდეგო სამუშაოებისათვის რაიონებსა და მეურნეობებში, ამასთან გათვალისწინონ 1968-1970 წლების ეროზიისაწინააღმდეგო სამუშაოთა საგალდებულო შესრულება, დაუზუსტონ საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შემუშავებისა და სამშენებლო სამუშაოთა შესრულების ვადები ამ ვარაუდით, რომ ამ ღონისძიებათა საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენა უთუოდ წინ უსწრებდეს დაგეგმილ წელს ჯათალოსწინებულ სამუშაოთა დაწყების ვადას, და მოიჯარეს მარდებოდეს არაუგვიანეს წინა წლის სექტემბრისა.

მიწის ფონდის შესანარჩუნებლად, სასოფლო-სამეურნეო ბრუნვიდან ამოღებული ეროზირებული ნიადაგების ნაყოფიერების აღსადგენად, ქარისმიერი, წყლისმიერი და ირიგაციული ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტანობის გასაადიდებლად ყველა კოლმეურნეობაში, საბჭოთა მეურნეობასა და რესპუბლიკის სხვა მეურნეობებში აიკრძალოს ერთწლიანი სათხნეი კულტურების თესვა-მოყვანა 15 გრადუსზე მეტი დახრილობის ფერდობებზე.

მრავალწლიანი ნარგავები 15 გრადუსზე მეტი (მაგრამ არაუმეტეს 25 გრადუსისა) დახრილობის ფერდობებზე საჭირო შემთხვევებში დაითესოს ტერასების მოწყობით, იქ კი, სადაც მეურნეობრებელია მრავალწლიანი ნარგავების გაშენება, ფერდობებზე დათესილის მხოლოდ მრავალწლიანი ბალახები და მხოლოდ გამოხავლის შემთხვევებში — ერთწლიანი ბალახები ან თავთავიანი კულტურები. ამასთან ხაზი, თესვა და სხვა სამუშაობები განხორციელდეს მხოლოდ ფერდობების გარეიგარდმო, ეროზიისაგან ნიადაგთა დაცვის წესების ზუსტად შესრულებით.

15 გრადუსამდე ფერდობებზე ხანა სათხნები კულტურების თესვა და კულტივაცია, ვენახების, ბაღების, ჩაისა და ციტრუსების პლანტაციების, დაფნისა და სხვა მრავალწლიანი კულტურების, გაშენება -ნდა ხდებოდეს ფერდობების გარდიგარდმო და ამავე დროს ზუსტად სრულდებოდეს ეროზიისაგან ნიადაგის დაცვის წესები.

აიკრძალოს ნიადაგის ყოველგვარი დამუშავება, გარდა ტყის სამელიორაციო ეროზიისაწინააღმდეგო სამუშაობისა, 25 გრადუსზე მეტი დახრილობის ფერდობებზე.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და მეინიერებათა აკადემიას დაევალათ შეისწავლონ საკითხი, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ეროზიულნი სათხნები კულტურების თესვა 10-12 გრადუსი დაქანების ფერდობებზე, ამასთან გათვალისწინონ ნიადაგების წყლისმიერი და ქარისმიერი ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის შემდგომი გაფართოება, ეროზირებული ფართობების ნაყოფიერების აღდგენა და თავიანთი წინადადებანი წარუდგინონ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს.

ნიადაგის წყლისმიერი და ქარისმიერი ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის კომპლექსურ ღონისძიებათა განხორციელებაში ჩვენი ქვეყნის მთელი რიგი ოლქებისა და მოკავშირე რესპუბლიკების მოწონნავე გამოცდილების გათვალისწინებით მიზანშეწონილად ჩაითვლოს კვლავაც მუშავდებოდეს კომპლექსურ ღონისძიებათა პროექტები მთელი წყალსაკრებებისა თუ რაიონების ფარგლებში.

სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროსთან, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტთან და რესპუბლიკურ გაერთიანებებთან „საქსოფლტექნიკასთან" ერთად 1970 წელს უნდა შეიმუშაოს ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა სრული კომპლექსის პროექტი და შემდგომ წლებში განახორციელოს იგი რესპუბლიკის ერთ ან ორ წყალსაკრებში.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ყურადღება ეპყრობა იმას, რომ საჭიროა ნაადალიერის სამეცნიერო კვლევა ქარისმიერი და წყლისმიერი ეროზიისაგან ნიადაგის დაცვის ეფექტიანი ღონისძიებების შესაშუშავებლად, გაშალოს შესაბამისი პროპაგანდა კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში, აგრეთვე გაეაუმჯობესოს საცდელ-საჩვენებელი მეურნეობათა მუშაობა და შექმნას იქ ეროზიისაწინააღმდეგო ღონისძიებათა სრული კომპლექსი.

მშენებლობის, საშენ მასალათა მრეწველობის, საავტომობილო გზების, ადგილობრივი მრეწველობის სამინისტროები, სხვა სამინისტროები, უწყებები და ორგანიზაციები, რომლებსაც მიწის ნაკვეთები აქვთ გამოყოფილი ღია წესით სასარგებლო წიაღისეულის დასამუშავებლად, ვალდებული არიან უმოკლეს ვადაში განიხილონ ის საკითხი, თუ როგორ ასრულებენ საქვეუწყებო საწარმოთა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილების პუნქტს დროებითი სარგებლობისათვის გამოყოფილ სასოფლო-სამეურნეო და ტყის საგარეუბნებზე სასარგებლო წიაღისეულთა ღიად დამუშავების წესს.

დღეიდან სამინისტროებს, უწყებებსა და ორგანიზაციებს მიწის ნაკვეთები სასარგებლო წიაღისეულთა ღია წესით დასამუშავებლად გამოეყოფათ მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ისინი ადრე გამოყოფილ მიწის ნაკვეთებს გადაქცევენ სასოფლო და სატყეო მეურნეობაში სარგებლობისათვის გამოსადეგად და დაუბრუნებენ შესაბამის მიწათმოსარგებლეებს.

საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტი ვალდ

ჩვენ შენთან ვართ, ჩან თხი!

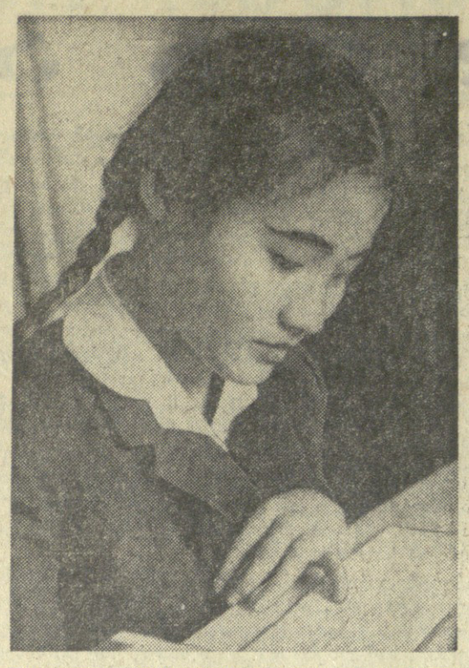

— ჩან თხი, რამდენი წლის ხარ?

— მხოლოდ თხუთმეტისა.

— უკვე თხუთმეტისა?! რა მალე გადის დრო!

„უცნაური ხალხია ეს მეზობლები! — ფიქრობს ჩან თხი. — ყოველდღე მხედავენ. დღეს კი უცებ შენიშნეს, დრო რა მალე გადისო!“

თხუთმეტი წელი. განა ეს ბევრია? ბომ სულ ცოტა ხნის წინათ მისცეს გოგონას წიგნები, რვეულები და უთხრეს, სკოლაში წადი.

სკოლაში ბიჭებთან ერთად დადიოდა. მეგობრობდა მათთან. ბიჭებმა შეიყვარეს. იმიტომ, რომ მათსავით ჩხუბობდა და არასოდეს არ ჩიოდა. სკოლაში მიმავალთ მანოის ქუჩებში, გაუსწრებდნენ ხოლმე მანქანები, რომლებსაც ისინი აღტაცებით მისჩერებოდნენ. გოგონა ჰანოის სკოლაში წერა-კითხვას სწავლობდა, სკოლის შემდეგ უნდოდა ინსტიტუტში განაგრძო სწავლა, ოცნებობდა ექიმი გამხდარიყო.

ოცნებანი... რა ლამაზი და ფერად-ფერადია ისინი ბავშვობაში. გოგონამ იცოდა, რომ ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ოცნება აუხდებოდა.

ბაგრამ... ამერიკელი აგრესორები თავს დაესხნენ ვიეტნამს, გადაწყვიტეს გიეტხათ თავისუფლებისმოყვარე ვიეტნამელი ხალხი. ბრინჯის ყანებს, პლანტაციებს, მშვიდობიან ქოხებს, ჰანოის ქუჩებს, სადაც მხიარულად დარბოდა ჩან თხი თხუენი, ბომბები და ნაპალმი დააყარეს.

ჩან თხი თხუენს კარგად ახსოვს ის დღე, როცა ქალაქის მთელი მოსახლეობა — დიდით პატარამდე — ფეხზე დადგა საბრძოლველად.

— ვინც ქარსა თესავს, ქარიშხალს მოიმკის! — თქვეს მაშინ ვიეტნამელმა პატრიოტებმა, და უბრალო მუშური ტანსაცმელი მხედრული გიმნასტიორით შეცვალეს.

შემდეგ ჩან თხი თხუენს ახსოვს, როგორ დაეცა ბომბი მათს სკოლას და ნანგრევებად აქცია იგი. მოწაფეებთან ერთად, რომლებიც უკვე ყოფილი მოწაფეები გახდნენ, იგი პარტიზანად წავიდა.

შემდეგ კი... შემდეგ მას, ისევე როგორც ბევრ სხვა ქალიშვილსა და ბაბუას, კვლავ გამოუძახეს ჰანოიში და უთხრეს, თქვენს მაგივრად თქვენი უფროსი ძმები იომებენ, თქვენ კი სწავლა უნდა განაგრძოთო. უნდა წახვიდეთ ხაბეროთა კავშირში. რომელიც სტუმართმოყვარულად მიგიღებთ და დაგეხმარებათ ცოდნა აიმაღლოთ, კვალიფიციური ოსტატები გახდეთო.

...მატარებელმა 64 სხვა ვიეტნამელ ქალიშვილთან და ბაბუკთან ერთად, შორეული ვიეტნამიდან რუსთავში ჩამოიყვანა უკვე ჩვიდმეტი წლის ჩან თხი თხუენიც. ყველამ სწავლა დაიწყო რუსთავის № 3 პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელში. ეს სასწავლებელი კადრების ნამდვილი სამჭედლოა ჩვენი ქვეყნის მეგობარი რესპუბლიკებისათვის. აქ საწარმოო პრაქტიკას გადოდნენ ბულგარელები, კუბელები, იემენელები... ახლა კი მის ნათელ და ფართო სახელოსნოებში ქართველებთან ერთად ვიეტნამელებიც სწავლობენ. სამ წელიწადს იცხოვრებენ და ისწავლიან რუსთავში, შემდეგ კი, ხარატების, მღარავების, მექანიზატორების პროფესიებს რომ შეიძენენ, თავიანთ სამშობლოში დაბრუნდებიან.

ძლიერ შეუყვარდათ რუსთავი, მზიური საქართველო გმირი ვიეტნამელი ხალხის წარმოგზავნილებს. საქართველოს ყველაზე ახალგაზრდა ქალაქის მშრომელნი არაერთხელ იწვევდნენ და იწვევენ ვიეტნამელებს თავიანთ დასვენების, მეგობრობის საღამოებზე, ექსკურსიებზე, ტურისტულ ლაშქრობებზე...

ამ დღეებში ჩან თხი თხუენს შეეხვედით. ძალიან მკაცრად გამოიყურებოდა, ხელები უთრთოდა, მის ხმაში მრისხანე კილო ისმოდა. „რა მოუვიდა“? ქალიშვილმა წერილი გამოგვიწოდა და გვითხრა: „სამშობლოდან წერილი მივიღე. ამერიკელ აგრესორთა მორიგი თავდასხმისას 18 მახლობელი და ნათესავი დამღუპვია. არ ვაპატიებ ამას აგრესორებს! მთელ ჩემს სიცოცხლეში ვძიებ შურს!“

დიახ, ჩვენ თანაგვიგრძნობთ მწუხარებაში, ჟვირფასო ჩან თხი. მაგრამ გულს ნუ გაიტეხ! შენთანაა საბჭოთა ხალხი, პროგრესული კაცობრიობა.

გაზაფხულია, ჩან თხი. კარგია გაზაფხული საქართველოში, იმ საქართველოში, რომელშიც შენ მიგიღო როგორც ღვიძლი და საყვარელი ადამიანი. გისურვებთ ახალ წარმატებებს ცხოვრებასა და შრომაში. შენს თანამემამულეებს კი ვუსურვებთ გამარჯვებას ამერიკელ აგრესორებზე.

რ. დავიდოვი.

გაზეთ „სოციალისტური რუსთაველის“ რედაქტორის მოადგილე.

• • •

სურათებზე: მარცხნივ — ჩან თხი; მარჯვნივ — ვიეტნამელი ახალგაზრდები, რომლებიც რუსთავის № 3 პროფტექნიკურ სასწავლებელში სწავლობენ.

ფოტო რ. ბაბრიჩიძისა
და ბ. ჯანიკაშვილისა.

ქრონიკა • პროგლემები

მსოფლიო დღეს

ისილავენ ატომურ გემებს

ბონი, 23 აპრილი. (საკდესი). გუშინ აქ გაიმართა მოლაპარაკება. გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრს შრედერსა და ბონში ვიზიტით ჩამოსულ ინგლისის თავდაცვის მინისტრს ჰილს შორის. მოლაპარაკების დროს უმთავრესად იხილავდნენ ევროპაში საომარი კონფლიქტის შემთხვევაში ტაქტიკური ატომური იარაღის გამოყენების შესაძლებლობას.

როგორც ცნობილია, ნატოს ატომური დაგეგმვის ჯგუფმა რამდენიმე თვის წინათ დაავალა გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკისა და ინგლისის წარმომადგენლებს შეემუშავებინათ ჩრდილოეთ ატლანტიკის ბლოკის მიერ ევროპაში ატომური იარაღის შესაძლო გამოყენების სქემა ვითომდა „აღმოსავლეთიდან თავდასხმისაგან“ დაცვის საბაბით.

თავიანთი წინადადებანი ორი სახელმწიფოს წარმომადგენლებმა უნდა წარადგინონ ატომური დაგეგმვის ჯგუფის სხდომაზე, რომელიც განზრახულია მოეწყოს მაისის დამლევს ლონდონში.

როგორც ჩანს დასავლეთ გერმანიის პრესის ფურცლებზე გამოქვეყნებული ცნობებიდან, ბონსა და ლონდონში შეიმუშავეს დოკუმენტი, რომელსაც მკაფიოდ გამოხატული აგრესიული ხასიათი აქვს. „შტუტგარტერ ცაიტუნგის“ სიტყვით, ეს დოკუმენტი ითვალისწინებს ატომური იარაღის გამოყენებას საომარი მოქმედების „უკვე აღრე სტადიაში“. აგრეთვე „გარკვეულ სიტუაციებში ატომური მუტაციის“ გამოყენებას როგორც „გამაფრთხილებელ საშუალებას“.

მდგომარეობა ჩრდილოეთ ირლანდიაში

ლონდონი, 23 აპრილი. (საკდესი). ჩრდილოეთ ირლანდიაში უაღრესად დაძაბული ვითარებაა. ინგლისის არმიის ნაწილებმა ალყა შემოარტყეს ელექტროსადგურებს, სასმელი წყლის რეზერვუარებს, ტელეკომუნიკაციების ცენტრებსა და სხვა მნიშვნელოვან ობიექტებს.

21 აპრილს გაიმართა მოქალაქეობრივ უფლებათა დაცვის მოძრაობის მონაწილეთა დემონსტრაცია ბელფასტში, ომაში, ლონდონსა და დანგანონში. ბელფასტის ორი ათასამდე მცხოვრებმა ქვა დაუშინა პოლიციელთა ორ უბანს. რამდენიმე ათეული კაცი დაპატიმრებულია.

ანტისაბჭოთა ფილმი

პეკინსა და ჩინეთის სხვა ქალაქებში უჩვენებენ ანტისაბჭოთა ფილმს, რომელსაც ოფიციალური მაოისტური პროპაგანდა „დოკუმენტურ ფირად“ ასაღებს. ამ ფილმის ავტორებმა გამოიყენეს თანამედროვე კინომონტაჟის ყოველნაირი ხერხი, რათა ყალბად წარმოედგინათ საბჭოთა კავშირ-ჩინეთის საზღვარზე მომხდარი ამბები. მაგალითად, ფილმში ნაჩვენებია ეპიზოდები, რომლებიც გადაღებულია საბჭოთა საზღვრის მრავალგზის დარღვევისა და საბჭოთა ტერიტორიიდან ამ დამრღვევთა გაძევების დროს. ავტორები კი ისე ცდილობენ წარმოადგინონ საქმე, თითქოს ეს იყოს „ჩინელი მოსახლეობის გაძევება საკუთარი მიწებიდან“. დიქტორის ტექსტში განმეორებულია მაო ძე-დუნის ხროვის აბსურდული პრეტენზიები საბჭოთა აღმოსავლეთ ციმბირისა და შორეული აღმოსავლეთის ვრცელ რაიონებზე. კადრს, რომელშიც დიდი პლანით ნაჩვენებია საბჭოთა მეორმრის ტყვეით გაჯერებული მუზარადი ხუთქმიანი ვარსკვლავით, თან ახლავს დიქტორის ტექსტი, რომელიც შეიცავს შეურაცხყოფას საბჭოთა ხალხის მიმართ.

ცხადია, რომ ეს შეკოწიწებული ფილმი გათვალისწინებულია იმისათვის, რომ გააღვივოს სიძულვილი საბჭოთა კავშირისადმი, აღმოფხვრას ჩინელი ხალხის შეგნებიდან მეგობრობისა და მადლობის გრძნობა საბჭოთა ადამიანებისადმი. ფილმის ავტორები უსინდისოდ იყენებენ ჩინელი მოსახლეობის უცოდინარობას, რომელსაც პეკინის ხელმძღვანელები საგულდაგულოდ უმალავენ საბჭოთა მთავრობის ღონისძიებებს საბჭოთა კავშირ-ჩინეთის საზღვარზე მდგომარეობის ნორმალიზაციისათვის.

ცხადია, რომ ამ ფილმის ჩვენება ნიშნავს მორიგი ანტისაბჭოთა კამპანიის დაწყებას. ამ ფილმს გადასცემენ ტელევიზიით, რეკლამას უწევენ გაზეთები, რომლებიც მოუწოდებენ ქვეყნის მთელ მოსახლეობას ნახოს ეს სურათი.

(საკდესი, 22 აპრილი).

მახლობელ აღმოსავლეთი

ფაქტები

● ნიუ-იორკი, 22 აპრილი. (საკდესი). გაერთიანებულ ერების ორგანიზაციაში საფრანგეთის მუდმივი წარმომადგენლის რეზიდენციაში გუშინ გაიმართა საფრანგეთის, სსრ კავშირის, დიდი ბრიტანეთისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მუდმივ წარმომადგენელთა მორიგი შეხვედრა ახლო აღმოსავლეთის მდგომარეობის მოწესრიგების საკითხზე.

შემდეგი შეხვედრა გაიმართება 29 აპრილს.

● რომი, 22 აპრილი. (საკდესი). აქ დამთავრდა იტალიის გლეხთა ეროვნული გაერთიანების ყრილობა, რომელმაც ამ ორგანიზაციის თავმჯდომარედ აირჩია იტალიის კპრალამენტის დეპუტატი — კომუნისტი ატილიო ესპოსტო.

● ტოკიო, 23 აპრილი. (საკდესი). დღეს ხულიგანთა ჯგუფი თავს დასხა იაპონიის სოციალისტური პარტიის შტაბ-ბინის შენობას. პარტიის რამდენიმე წევრი დაჭრილა. თუმცა პოლიციამ მიუსწრო ფაშისტ ხულიგნებს, მაგრამ არც ერთი თავდამსხმელი არ დაუპატიმრებიათ. სოციალისტურმა პარტიამ პროტესტი განაცხადა პოლიციის ხელისუფალთა უმოქმედობის წინააღმდეგ და გადაწყვიტა ეს საკითხი პარლამენტში აღძრას.

ამერიკელ ექსპერტთა ეჭვი

ნ. გაფრინდაშვილი — ა. კუშნირის მატჩის „მიტელშპილში“ შეხვლასთან დაკავშირებით ბრძოლა მეტისმეტად გამძაფრდა. მსოფლიოს ჩემპიონი დაწინაურდა, მაგრამ არც პრეტენდენტი ყრის ფარხმალს. იგრძნობა მისი სიბრძოლო სულისკვეთება და დიდი შეუპოვრობა.

ისევე, როგორც მესამე და მეხუთე პარტიებში, მეშვიდეშიც ა. კუშნირმა თეორიები ინგლისური დასაწყისი აირჩია. მაგრამ მას ხომ წინა შეხვედრებში არავითარი უპირატესობა არ მიუღია, ამიტომ მოსალოდნელი იყო რაიმე სიახლე. ახეც მოხდა, პრეტენდენტმა ხელი აიღო აშკარა საყაიმო ტაქტიკაზე. პირველი სვლები დაემთხვა ვ. კორჩნოი-ს. გიპსლისის ერთ-ერთ შეხვედრას. მეტოქენი კიდევ უფრო შორს წავიდნენ. 11 სვლის შემდეგ დაფაზე იყო პოზიცია, რომელიც შეიქმნა ბ. გურგენიძე-ი. ნიკიტინის შეხვედრაში უკანასკნელ საკავშირო ჩემპიონატზე. (ალმა-ატა, 1969 წ.). საინტერესო და ძლიერი იყო პრეტენდენტის მეთხუთმეტე სვლა, როდესაც მან შავებს ლაზიერის გაცვლა შესთავაზა. ნონახ განკარგულებაში იყო ორი კარგი სვლა, მაგრამ იგი შეიდა. ახლა უკვე ინიციატივას კუშნირი დაეუფლა. იგი ორი მხედრით შეიჭრა შავების განლაგებაში. მე-19 სვლაზე პრეტენდენტს შეეძლო დიდი უპირატესობა მიეღო, მაგრამ მასაც აშკარა შეცდომა მოუვიდა. მსოფლიოს ჩემპიონმა დაუყოვნებლივ ისარგებლა ამ გარემოებით. ფორსირებული გაცვლების შემდეგ თამაში გადავიდა მხედრების ენდშპილში, სადაც ნ. გაფრინდაშვილს რამდენადმე უკეთესი პერსპექტივები ჰქონდა. ახლა უკვე კუშნირს უნდა ეთამაშა მეტად ზუსტად. პრეტენდენტმა ღრმად მოფიქრებული მანევრებით დაიცვა თავი და 32-ე სვლაზე ყიფში შესთავაზა მეტოქეს. ნ. გაფრინდაშვილმა მიიღო ეს წინადადება.

პარტია ხასხე იყო მეტისმეტად საინტერესო მომენტებით და ძლიერ შეუყვარდათ რუსთავი, მზიური საქართველო გმირი ვიეტნამელი ხალხის წარმოგზავნილებს. საქართველოს ყველაზე ახალგაზრდა ქალაქის მშრომელნი არაერთხელ იწვევდნენ და იწვევენ ვიეტნამელებს თავიანთ დასვენების, მეგობრობის საღამოებზე, ექსკურსიებზე, ტურისტულ ლაშქრობებზე...

ამ დღეებში ჩან თხი თხუენს შეეხვედით. ძალიან მკაცრად გამოიყურებოდა, ხელები უთრთოდა, მის ხმაში მრისხანე კილო ისმოდა. „რა მოუვიდა“? ქალიშვილმა წერილი გამოგვიწოდა და გვითხრა: „სამშობლოდან წერილი მივიღე. ამერიკელ აგრესორთა მორიგი თავდასხმისას 18 მახლობელი და ნათესავი დამღუპვია. არ ვაპატიებ ამას აგრესორებს! მთელ ჩემს სიცოცხლეში ვძიებ შურს!“

დიახ, ჩვენ თანაგვიგრძნობთ მწუხარებაში, ჟვირფასო ჩან თხი. მაგრამ გულს ნუ გაიტეხ! შენთანაა საბჭოთა ხალხი, პროგრესული კაცობრიობა.

გაზაფხულია, ჩან თხი. კარგია გაზაფხული საქართველოში, იმ საქართველოში, რომელშიც შენ მიგიღო როგორც ღვიძლი და საყვარელი ადამიანი. გისურვებთ ახალ წარმატებებს ცხოვრებასა და შრომაში. შენს თანამემამულეებს კი ვუსურვებთ გამარჯვებას ამერიკელ აგრესორებზე.

რ. დავიდოვი.

გაზეთ „სოციალისტური რუსთაველის“ რედაქტორის მოადგილე.

• • •

სურათებზე: მარცხნივ — ჩან თხი; მარჯვნივ — ვიეტნამელი ახალგაზრდები, რომლებიც რუსთავის № 3 პროფტექნიკურ სასწავლებელში სწავლობენ.

ფოტო რ. ბაბრიჩიძისა
და ბ. ჯანიკაშვილისა.

დანინაურდა ბ. სპასკი

მატჩები მსოფლიოს პირველობაზე ჭადრაკში ყოველთვის ყურადღების ცენტრში იდგა. მაგრამ სულ სხვაა ეს შეხვედრები წელს. საქმე ის არის, რომ როგორც ქალთა, ისე ვაჟთა შორის მსოფლიოს ჩემპიონების მეტოქეები არიან ოვივე მოჭადრაკები, რომლებიც წინა მატჩში იბრძოდნენ უმაღლესი ტიტულისათვის და ჩემპიონებთან ბრძოლის კარგი გამოცდილება აქვთ.

ყოველივე ეს პაექრობის მსვლელობასაც ეტყობა და ანგარიშსაც. თუ თბილისში ნ. გაფრინდაშვილისა და ა. კუშნირის მატჩის პირველი ნახევარი დასასრულს უახლოვდება და მცირე შესვენების შემდეგ ისინი დაკას მოსკოვში ბრძოლებენ, მეორე მატჩი ტ. პეტროსიანსა და ბ. სპასკის შორის“ არცთუ დიდი ხანია დაიწყო და ჯერ კიდევ წინ არს ხანგრძლივი და მძიმე ბრძოლები. ანგარიში 2:2 ოთხი პარტიის შემდეგ თავისთავად მეტყველებდა ამ საჭადრაკო დაკის სიმძაფრეზე.

ასეთი ანგარიშის შემდეგ, რა თქმა უნდა, განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევდა ტ. პეტროსიანისა და ბ. სპასკის გუშინდელი, მეხუთე პარტია, სადაც თეორიებით პრეტენდენტი თამაშობდა.

ბრძოლა შეუპოვარი გამოდგა. 30-ე სვლაზე გაიმარჯვა პრეტენდენტმა.

მატჩის ანგარიშია 3:2 ბ. სპასკის სასარგებლოდ.

მატჩები მსოფლიოს პირველობაზე

მძაფრ ბრძოლაში

ნ. გაფრინდაშვილი — ა. კუშნირის მატჩის „მიტელშპილში“ შეხვლასთან დაკავშირებით ბრძოლა მეტისმეტად გამძაფრდა. მსოფლიოს ჩემპიონი დაწინაურდა, მაგრამ არც პრეტენდენტი ყრის ფარხმალს. იგრძნობა მისი სიბრძოლო სულისკვეთება და დიდი შეუპოვრობა.

ისევე, როგორც მესამე და მეხუთე პარტიებში, მეშვიდეშიც ა. კუშნირმა თეორიები ინგლისური დასაწყისი აირჩია. მაგრამ მას ხომ წინა შეხვედრებში არავითარი უპირატესობა არ მიუღია, ამიტომ მოსალოდნელი იყო რაიმე სიახლე. ახეც მოხდა, პრეტენდენტმა ხელი აიღო აშკარა საყაიმო ტაქტიკაზე. პირველი სვლები დაემთხვა ვ. კორჩნოი-ს. გიპსლისის ერთ-ერთ შეხვედრას. მეტოქენი კიდევ უფრო შორს წავიდნენ. 11 სვლის შემდეგ დაფაზე იყო პოზიცია, რომელიც შეიქმნა ბ. გურგენიძე-ი. ნიკიტინის შეხვედრაში უკანასკნელ საკავშირო ჩემპიონატზე. (ალმა-ატა, 1969 წ.). საინტერესო და ძლიერი იყო პრეტენდენტის მეთხუთმეტე სვლა, როდესაც მან შავებს ლაზიერის გაცვლა შესთავაზა. ნონახ განკარგულებაში იყო ორი კარგი სვლა, მაგრამ იგი შეიდა. ახლა უკვე ინიციატივას კუშნირი დაეუფლა. იგი ორი მხედრით შეიჭრა შავების განლაგებაში. მე-19 სვლაზე პრეტენდენტს შეეძლო დიდი უპირატესობა მიეღო, მაგრამ მასაც აშკარა შეცდომა მოუვიდა. მსოფლიოს ჩემპიონმა დაუყოვნებლივ ისარგებლა ამ გარემოებით. ფორსირებული გაცვლების შემდეგ თამაში გადავიდა მხედრების ენდშპილში, სადაც ნ. გაფრინდაშვილს რამდენადმე უკეთესი პერსპექტივები ჰქონდა. ახლა უკვე კუშნირს უნდა ეთამაშა მეტად ზუსტად. პრეტენდენტმა ღრმად მოფიქრებული მანევრებით დაიცვა თავი და 32-ე სვლაზე ყიფში შესთავაზა მეტოქეს. ნ. გაფრინდაშვილმა მიიღო ეს წინადადება.

პარტია ხასხე იყო მეტისმეტად საინტერესო მომენტებით და ძლიერ შეუყვარდათ რუსთავი, მზიური საქართველო გმირი ვიეტნამელი ხალხის წარმოგზავნილებს. საქართველოს ყველაზე ახალგაზრდა ქალაქის მშრომელნი არაერთხელ იწვევდნენ და იწვევენ ვიეტნამელებს თავიანთ დასვენების, მეგობრობის საღამოებზე, ექსკურსიებზე, ტურისტულ ლაშქრობებზე...

ამ დღეებში ჩან თხი თხუენს შეეხვედით. ძალიან მკაცრად გამოიყურებოდა, ხელები უთრთოდა, მის ხმაში მრისხანე კილო ისმოდა. „რა მოუვიდა“? ქალიშვილმა წერილი გამოგვიწოდა და გვითხრა: „სამშობლოდან წერილი მივიღე. ამერიკელ აგრესორთა მორიგი თავდასხმისას 18 მახლობელი და ნათესავი დამღუპვია. არ ვაპატიებ ამას აგრესორებს! მთელ ჩემს სიცოცხლეში ვძიებ შურს!“

დიახ, ჩვენ თანაგვიგრძნობთ მწუხარებაში, ჟვირფასო ჩან თხი. მაგრამ გულს ნუ გაიტეხ! შენთანაა საბჭოთა ხალხი, პროგრესული კაცობრიობა.

გაზაფხულია, ჩან თხი. კარგია გაზაფხული საქართველოში, იმ საქართველოში, რომელშიც შენ მიგიღო როგორც ღვიძლი და საყვარელი ადამიანი. გისურვებთ ახალ წარმატებებს ცხოვრებასა და შრომაში. შენს თანამემამულეებს კი ვუსურვებთ გამარჯვებას ამერიკელ აგრესორებზე.

რ. დავიდოვი.

გაზეთ „სოციალისტური რუსთაველის“ რედაქტორის მოადგილე.

• • •

სურათებზე: მარცხნივ — ჩან თხი; მარჯვნივ — ვიეტნამელი ახალგაზრდები, რომლებიც რუსთავის № 3 პროფტექნიკურ სასწავლებელში სწავლობენ.

ფოტო რ. ბაბრიჩიძისა
და ბ. ჯანიკაშვილისა.

ოლიმპიადა

მოახლოებული ფინიში

ახლოვდება საკავშირო ჩემპიონატის ფინიში კალათბურთში ეროთა გუნდებისათვის.

22 აპრილს გაიმართა მორიგი შეხვედრები. უკანასკნელ მატჩებში წარუმატებლად გამოდის მოსკოვის „დინამოს“ კალათბურთელთა „ოლექტივი. „დინამოელები ადვილად დამარცხდნენ კიევში ადგილობრივი არმიის სასპორტო კლუბის გუნდთან შეხვედრაში — 80:90. „კიევსასის“ „ტალღრისა“, რომელიც საკუთარ მოედანზე იმეორებდა განაცდის წარუმატებლობას, ამჯერად დამარცხდა ლენინგრადის „სპარტაკთან“ მატჩში — 58:65.

სატურნინო ცხრილის სათავეში 23 ქულით ადგას „ციალის „სტროიტელი“ დგას, მაგრამ ეს ქულები მას 36 თამაშიდან აქვს შეგროვებული. მისი უახლოესი მეტოქეა არმიის ცენტრალური სასპორტო კლუბის გუნდი — 30 თამაშიდან 22 ქულა. 22 ქულა აქვს აგრეთვე ტბილელ „ალეგრს“, მაგრამ 36 თამაშიდან. „კიევსასის „ალეგრისმა“ და ლენინგრადის „სპარტაკმა“ 36 თამაშიდან 21-21 ქულა შეაგროვეს. ფბილისის „დინამოს“ 30 თამაშიდან 20 ქულა აქვს.

თერთმეტი გურთის სხვაობით

ზაპოროჟიეში უმაღლესი ლიგის ხელბურთელ ვაჟთა კოლექტივები განაგრძობენ ბრძოლას ჩვენი ქვეყნის პირველობაზე.

თბილისის „ბურევესტნიკს“ მორიგი შეხვედრა ჰქონდა ტაშკენტელ თანაკლუბელებთან და გაიმარჯვა ანგარიშით 32:21. ამ მატჩში ციცვაძემ 10 ბურთი გაიტანა.

როგორია მდგომარეობა 10 ტურის შემდეგ?

ლიდერია მოსკოვის „ბურევესტნიკი“ — 18 ქულა. მოსკოვის საავიაციო ინსტიტუტის გუნდს, კრასნოდარის „ბურევესტნიკსა“ და ზაპოროჟიეს „ალუმინსტროის“ 15-15 ქულა აქვთ, თბილისის „ბურევესტნიკს“ — 13 ქულა, კაუნასის „ჟალგირისს“ — 11 ქულა.

რ ა დ ი ო

25 აპრილი

პირველი პროგრამით

06.05 — უკანასკნელი ცნობები, 06.35 — ქართული ხალხური სიმღერები, 06.50 — „სოფლის დილა“, 07.30 — დილის კონცერტი, 08.30 — საესტრადო მუსიკა, 09.30 — რესპუბლიკური გაზეთების მიმოხილვა, 09.40 — არენსკი. ფანტაზია რიაბინინის ბალიბინების თემებზე, 11.05 — ვ. აზარაშვილი. კამერული ნაწარმოებები, 11.45 — აფხაზური სიმღერები, 12.10 — რადიოკომპოზიცია „თავგანწირვა“, 12.25 — ა. ხაჩატურიანი. საკიოლინო კონცერტი, 13.00 — უკანასკნელი ცნობები (მოსკოვი), 13.20 — ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის სოლისტის თ. ლაფერაშვილის კონცერტი, 13.40 — კ. ბლოკი. კანტატა „გაზაფხულის სიმღერა“, 14.00 — კონცერტი-ნარკვევი „ბერიგოლ მადათოვი“ (მოსკოვი), 17.00 — უკანასკნელი ცნობები, 17.15 — გერშვინი. სცენა ოპერიდან „ეროზოვანი“, 17.30 — მოსწავლეთათვის. ჟურნალ „ეროვნ სვეტას“ ფურცლებზე, 18.10 — ქართული ხალხური სიმღერები, 18.45 — მღერის ლ. გელელია, 19.00 — საუბარი „საქართველოს მრეწველობის პროდუქცია მსოფლიო ბაზარზე“, 19.15 — დ. მოსტაკოვიჩი. ვოკალური ციკლი „სუთი დღე“, 19.40 — მილიონთა ლენინური უნივერსიტეტი. ციკლი „სკკპ ისტორია“ (სწავლების მეორე წელი). საუბარი „სკკპ მოდგაწეობის ისტორიული წელდეგები“ (მოსკოვი), 20.00 — უკანასკნელი ცნობები (მოსკოვი), 20.30 — „თქვენთვის, ცნობისმოყვარეებო!“, 21.00 — „ძილისპირული“, 21.10 — კონცერტი „თქვენი თხოვნით, მეგობრებო!“, 22.00 — კომპოზიციის ოსიპ გრიშაშვილი, 22.50 — უკრაინული ხალხური სიმღერები, 23.30 — გრ. გაბინჯაძე. სიმფონია სიმებიანი საკრავების, ფორტეპიანოსა და ლიტავრებისათვის, 23.55 — უკანასკნელი ცნობები.

ტელევიზია

24 აპრილი

17.55 — ახალი ამბები, 18.00 — განცხადებები, 18.05 — მოსწავლეთათვის ლენინისეული ადგილები, 18.50 — კინონარკვევი, 19.00 — გადაცემა „ენგურჰესის მშენებლობაზე“, 19.30 — „ოპერეტა ქართული თეატრის სცენაზე“, 20.30 — მსოფლიოს ჩემპიონის ტიტულისათვის, 20.35 — საქართველოს თეატრალ ტელევიზიის კინოდარბაზი, 22.00 — მსოფლიოს ჩემპიონის ტიტულისათვის, 22.15 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 22.40 — გადაცემა ახალგაზრდობისათვის — „შენი თანატოლი“.

თეატრები

24 აპრილი

ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური — მინესოტის (აშშ) უნივერსიტეტის სასულე ორკესტრის კონცერტი, მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური — ძია. ბაღდასარი, ვასო აბაშიძის სახელობის მუსიკალური კომედიის — მეცხრე ტალღა, ფილარმონიის ნაზამთრა — ვოლფ მესინგი (ფსიქოლოგიური ცდები), მოზარდ მაყურებელთა ქართული — დონ სეზარ დე ბაზანი (№ 48 აბონ. დილის 10 ს., № 7 აბონ. საღ. 6 ს.), ხელოვნების მუშაკთა სახლში — შაითან ხიხო (№ 31 აბონ. დღის 4 ს.), თოჯინების ქართული — თეთრი ცუგა (დასწყისი 10 ს. და 1 ს.).

კინო

24 აპრილი

რუსთაველის სახელობის, ამირანი, საქართველო (მწვანე დარბაზი), გაზაფხული, ბათუმი, გორკის სახელობის კულტურის სახლი, პლეხანოვის სახელობის კულტურის სახლი — ალტონელი გაზდეგილები, ოქტომბერი, საქართველო (წითელი დარბაზი) — მოუხელთებელთა ახალი თავგადასავლები, საქართველო (მწვანე დარბაზი), ისანი, სპარტაკი, კოლხიდა, ჭავჭავაძის სახელობის კულტურის სახლი, პლეხანოვის სახელობის კულტურის სახლი — დიდი პრიზი (I, II სერია), 26 კომისრის სახელობის (პირველი დარბაზი და მეორე დარბაზი) — ოლბლიანობის ზიგზაგი, 26 კომისრის სახელობის (პირველი დარბაზი) — სანგამი (I,II სერია), 26 კომისრის სახელობის (მეორე დარბაზი) — ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი თემატური ფილმების ჩვენება, კომკავშირელი, ყაზბეგი (მეორე დარბაზი), ეკრანი, ნაკადული — ეტიუდი ქალებზე, კომკავშირელი — სიყვარულისათვის, ყაზბეგი (პირველი დარბაზი), სპორტი — ძმები ჯარამაზოვები (I, II სერია), ბათუმი — ტრემბიტა, ბათუმი — „შანტეკლერის“ დედოფალი (3, 7 ს.), თანამგზავრი მაცი ხვიტია, თანამგზავრი — დიდად გასაიდუმლოებული პრემიერები (5-30, 7, 9 ს.), კოლმეურნე, ოფიცერთა სახლი — რევოლუციის მხედრები, კოლმეურნე — განგაში, სპორტი — ძმები ჯარამაზოვები (III სერია, 9 ს.), ნაკადული — ღამე საზღვრისპირა ტყეში, ოფიცერთა სახლი — პომა ქვაში (I, II სერია), ოსმოსი — ივანეს ბავშვობა (11 ს.), პრეზიდენტის აგენტი, ქალიშვილი ხიდანანიდან (1 ს.), ბეტარი კვლავ უნაგირზეა, უკანასკნელი რაუნდი (4 ს. და 30 წ.). ჩრდილოეთის სასტუმრო, რომანსი მინორში (8 ს.).

ფ ი ნ ი შ ი

ახლოვდება საკავშირო ჩემპიონატის ფინიში კალათბურთში ეროთა გუნდებისათვის.

22 აპრილს გაიმართა მორიგი შეხვედრები. უკანასკნელ მატჩებში წარუმატებლად გამოდის მოსკოვის „დინამოს“ „კალათბურთელთა „ოლექტივი. „დინამოელები ადვილად დამარცხდნენ კიევში ადგილობრივი არმიის სასპორტო კლუბის გუნდთან შეხვედრაში — 80:90. „კიევსასის“ „ტალღრისა“, რომელიც საკუთარ მოედანზე იმეორებდა განაცდის წარუმატებლობას, ამჯერად დამარცხდა ლენინგრადის „სპარტაკთან“ მატჩში — 58:65.

სატურნინო ცხრილის სათავეში 23 ქულით ადგას „ციალის „სტროიტელი“ დგას, მაგრამ ეს ქულები მას 36 თამაშიდან აქვს შეგროვებული. მისი უახლოესი მეტოქეა არმიის ცენტრალური სასპორტო კლუბის გუნდი — 30 თამაშიდან 22 ქულა. 22 ქულა აქვს აგრეთვე ტბილელ „ალეგრს“, მაგრამ 36 თამაშიდან. „კიევსასის „ალეგრისმა“ და ლენინგრადის „სპარტაკმა“ 36 თამაშიდან 21-21 ქულა შეაგროვეს. ფბილისის „დინამოს“ 30 თამაშიდან 20 ქულა აქვს.

თერთმეტი გურთის სხვაობით

ზაპოროჟიეში უმაღლესი ლიგის ხელბურთელ ვაჟთა კოლექტივები განაგრძობენ ბრძოლას ჩვენი ქვეყნის პირველობაზე.

თბილისის „ბურევესტნიკს“ მორიგი შეხვედრა ჰქონდა ტაშკენტელ თანაკლუბელებთან და გაიმარჯვა ანგარიშით 32:21. ამ მატჩში ციცვაძემ 10 ბურთი გაიტანა.

როგორია მდგომარეობა 10 ტურის შემდეგ?

ლიდერია მოსკოვის „ბურევესტნიკი“ — 18 ქულა. მოსკოვის საავიაციო ინსტიტუტის გუნდს, კრასნოდარის „ბურევესტნიკსა“ და ზაპოროჟიეს „ალუმინსტროის“ 15-15 ქულა აქვთ, თბილისის „ბურევესტნიკს“ — 13 ქულა, კაუნასის „ჟალგირისს“ — 11 ქულა.

მ ა ტ ჩ ე ბ ი დ ა შ ე დ ე გ ე ბ ი

გუშინ გაიმართა საკავშირო ჩემპიონატის მორიგი ტურის მატჩები ფეხბურთში უმაღლესი ლიგის პირველი ქვეჯგუფის გუნდებისათვის.

ამ დღის ცენტრალურ ასპარეზობას წარმოადგენდა მატჩი კიევში არმიის ცენტრალური სასპორტო კლუბისა და სსრ კავშირის ჩემპიონის კიევის „დინამოს“ გუნდებს შორის. შეხვედრის შედეგია 1:0 კიეველთა სასარგებლო